Treball de Fi de Grau

El català (no) mola?

Anàlisi discursiva de les preferències i identificacions lingüístiques dels adolescents catalans

Curs 2021-2022

Grau de Sociologia

ÍNDEX:

1. Introducció ..... pàg. 1

2. Justificació ..... pàg. 1

2.1. La llengua catalana: entre el desplaçament i la substitució ..... pàg. 1

2.2. La política lingüística a Catalunya: una "lluita pel poder" ..... pàg. 2

2.3. Els joves: col·lectiu imprescindible per a la reproducció social de la llengua ..... pàg. 3

3. Marc teòric ..... pàg. 4

3.1. Les tries lingüístiques dels adolescents ..... pàg. 4

3.2. Conflicte lingüístic i ideologia ..... pàg. 6

3.3. La construcció social de l'autoodi ..... pàg. 7

4. Objectius i hipòtesis ..... pàg. 7

5. Proposta metodològica ..... pàg. 8

5.1. Un estudi de cas, qualitatiu i discursiu ..... pàg. 8

5.2. La recollida de dades ..... pàg. 8

5.3. L'anàlisi de dades ..... pàg. 9

6. L'anàlisi dels resultats ..... pàg. 10

7. Conclusions ..... pàg. 16

8. Bibliografia i webgrafia ..... pàg. 18

9. Annexos:

Annex 1: Guió de l'entrevista ..... pàg. 21

Annex 2: Graella d'anàlisi ..... pàg. 24

Annex 3: Qüestionari alumnat de 4t d'ESO ..... pàg. 53

1. Introducció

Avui dia la gent jove parla menys català que el que parlaven els seus avantpassats, pares i avis, en ple franquisme, quan tenien la seva edat. Segons Carme Junyent (2020), si hi ha un símptoma universal que indica més clarament el declivi del català és que va deixant de ser la llengua habitual dels joves, fins i tot dels que tenen el català com a llengua inicial. Segons les estadístiques, la generació d'adolescents i joves d'avui és la que disposa d'uns coneixements i competències més elevades de català, però simultàniament i de forma paradoxal, també és la que utilitza menys la llengua. Sembla que la política lingüística ha aconseguit generalitzar els coneixements bàsics de l'idioma a través de l'ensenyament, però no ha aconseguit difondre'l en els usos més col·loquials, des d'on es pot valorar veritablement l'estat de salut d'una llengua.

L'objectiu d'aquest treball és analitzar les tries lingüístiques dels adolescents, concretament d'aquells que provenen de famílies catalanoparlants o bilingües i que, havent estat socialitzats en aquesta llengua tant a casa com a l'escola, usen freqüentment el castellà en les seves relacions interpersonals i espais d'interacció informal. Perquè dels joves i adolescents d'avui depèn la reproducció social de la llengua i la seva transmissió a les generacions de demà.

2. Justificació

2.1. La llengua catalana: entre el desplaçament i la substitució

A nivell demolingüístic, Catalunya és una societat notablement plural i sense majories clares com a resultat de dos processos, a la pràctica interrelacionats, que han fet que aquesta deixés de ser homogènia lingüísticament. El primer, un **procés de substitució** de la llengua catalana perpetrat pels estats espanyol i francès des del segle XVI mitjançant una repressió activa i violenta: des de la seva prohibició i persecució a l'aplicació de polítiques que afavorien i oficialitzaven la llengua imposada[1] (Ferrer i Gironès, 1985). Les ideologies i actituds negatives de certs sectors de població autòctona envers la utilitat i el prestigi social de la llengua catalana també han contribuït a la seva minorització i abandonament. Com a conseqüència, la llengua històrica del país no ha aconseguit la legitimitat social pròpia d'una llengua establerta, el coneixement i l'ús de la qual són exigits tàcitament o explícitament per accedir al màxim nombre de posicions socials (Boix-Fuster, 2009).

El segon, d'inici més recent, ha estat un **procés de desplaçament** de la població autòctona a causa de les onades immigratòries massives de població exògena, que podrien portar a la minorització dels catalanoparlants de primera llengua en el seu propi territori (Boix-Fuster, 2009). Si bé Catalunya ha estat un pol d'atracció d'immigrants des de temps immemorials, durant el segle passat, entre els anys 50 i 70, amb l'onada d'immigració provinent d'altres punts d'Espanya la població catalana va créixer gairebé un 75%[2]. El major pes de la població d'origen immigrant es va concentrar a la regió de Barcelona, on s'evidencia un desplaçament del català com a llengua majoritària. Sobretot en certs barris i sectors populars, el castellà

[1] Per aprofundir en el coneixement de les dimensions i la concreció normativa de l'acció persecutòria contra la llengua catalana dels darrers tres-cents anys, vegeu: "La persecució política de la llengua catalana" (Ferrer i Gironès, 1985).

[2] Per aprofundir en l'evolució demogràfica de la població de Catalunya, vegeu: "El sistema català de reproducció: cent anys de singularitat demogràfica" (Cabré, 1999).

encara és percebut socialment com a llengua pròpia (Boix-Fuster, 2009). A més a més, el risc de desplaçament lingüístic s'ha agreujat amb els moviments recents d'immigració internacional.

El catalanisme tradicionalment ha vetllat per ser un nacionalisme integrador i cívic[3], sense renunciar al manteniment de la personalitat social, política i lingüística de la nació catalana. Ha tendit a reivindicar la llengua catalana com a tret central de la personalitat col·lectiva, essent l'adopció de la llengua un mecanisme clau per a la integració dels nouvinguts[4] (Flors i Vila, 2014). Aquesta voluntat integradora explica el manteniment social del català i fins i tot una relativa capacitat d'atracció, en un moment en què saber català es percebia com una oportunitat per a l'ascensió social –si bé això ara seria qüestionable–. Fins ara, l'eix vertebrador d'aquesta aposta integradora ha estat la política lingüística educativa basada en el *model escolar de conjunció en català*: l'establiment d'un únic sistema escolar on el català és la principal llengua vehicular, amb l'objectiu de promoure la llengua pròpia del país com un element bàsic per a la cohesió social (Flors i Vila, 2014).

Tot i els diversos intents de normalització lingüística, més o menys fructuosos, l'escenari actual és el d'un procés de bilingüització de la població a favor del castellà –asimètric en els diversos territoris històrics de parla catalana– i una naturalització de la llengua dominant en major o menor grau (Boix-Fuster, 2009).

2.2. La política lingüística a Catalunya: una "lluita pel poder"

L'origen i el desenvolupament de la tradició sociolingüística catalana van tenir lloc enmig de l'efervescència antifranquista espanyola, sota la convicció que la recerca teòrica havia de ser indestriable de la praxi, és a dir, la militància lingüística de base. En aquella època, tot i l'esforç deliberat de la dictadura per devaluar, dissoldre i desintegrar la parla catalana, el català va aconseguir mantenir un cert prestigi social gràcies a les institucions informals i les relacions primàries, és a dir, les interaccions quotidianes cara a cara. La llengua catalana era legitimada per la pròpia estructura social de Catalunya: l'associacionisme hi va tenir un paper destacat, però també l'estructura familiar, el domini de la petita i mitjana empresa o la influència de sectors clericals catalanitzadors varen ser factors rellevants (Boix-Fuster, 2009).

A partir dels anys 80, el restabliment de la Generalitat va permetre impulsar les primeres polítiques de planificació lingüística des de l'administració pública. L'objectiu era convertir el català en "llengua anònima" (Woolard, 2005), és a dir, la llengua pública per defecte, normal i preferent, tot i que no exclusiva. Des d'aleshores, el cas català s'ha caracteritzat pel model de *societat integracionista no polaritzada etnolingüísticament*. En altres paraules, la major part de la societat catalana, des de la societat civil als poders públics, s'ha mantingut contrària a la separació lingüística de base institucional, optant per la creació d'una comunitat única no segregada entre catalanoparlants i castellanoparlants –a diferència d'altres societats plurilingües occidentals, com el Quebec, Brussel·les, Estònia o Letònia– (Flors i Vila, 2014).

D'ençà de la implantació del català com a llengua oficial i de la seva extensió com a llengua vehicular a les institucions, la llengua catalana ha aconseguit guanyar posicions respecte el

[3] A partir dels anys 60, el projecte integrador i cívic es va popularitzar amb el famós lema de Paco Candel «tots units, un sol poble» i el de Jordi Pujol «és català qui viu i treballa a Catalunya, i té voluntat de ser-ho» (Lladonosa, 2019).

[4] Segons Giner et al. (1998), a Catalunya el procés d'integració de població d'origen immigrant no es basa en l'*ius sanguinis* ni en l'*ius solis*, sinó en l'*ius linguae* (Flors i Vila, 2014).

passat (Bretxa, 2014). Tanmateix, la política lingüística ha tendit a focalitzar-se en els usos lingüístics públics de les institucions formals –com l'escola, les administracions de justícia o els mitjans de comunicació públics– fet que ha portat a una percepció generalitzada de "falsa seguretat" per al català. Per contra, ha deixat en un segon pla la reproducció de la llengua en les xarxes de relacions més informals: els usos lingüístics *in vivo*, els més espontanis però que són precisament influents i poderosos per a la normalització i l'arrelament de la llengua a la societat (Boix-Fuster, 2009). Paradoxalment, doncs, el català va aconseguir sobreviure durant el franquisme gràcies als usos interpersonals informals i és en aquest mateix àmbit, el del sentit comú i la inèrcia quotidiana, on actualment corre més perill. Això s'explica pel desequilibri entre els ritmes de difusió del coneixement del català i del seu ús informal. Boix-Fuster (2009), basant-se en les idees de Fishman (1991) assenyala:

> *Una comunitat lingüística que vol recuperar o mantenir la seva llengua l'ha d'usar en els àmbits alts, formals, però sempre ha d'assegurar que la llengua es manté en les relacions espontànies, interpersonals, en les relacions primàries, que no només asseguren la reproducció generacional d'una llengua, sinó la reproducció de la visió del món associada i entrelligada a aquesta llengua i a la cultura societària que la fa possible (Kymlicka, 1999), és a dir, "una cultura que proporciona als seus membres unes maneres de viure significatives que es despleguen per tota la gamma d'activitats humanes, incloent-hi la vida social, educativa, religiosa, recreativa i econòmica, i que abracen tant l'esfera pública com la privada"* (Boix-Fuster, 2009).

Fishman també advertia que la llengua a la família, al veïnat, a les associacions i les xarxes socials més properes a l'individu és com una mena de teranyina que ha costat segles de construir però que es pot desfer en poques generacions. Per això, l'autor aconsella la intervenció política en aquests espais socials informals, associatius i veïnals (Boix-Fuster, 2009). Una llengua corre risc de desaparèixer si perd funcions, ja siguin funcions prestigioses –per exemple, com a llengua jurídica– o significatives socialment –com l'ús de la llengua al carrer, al món familiar, de l'audiovisual i d'internet, etc.–. En aquest sentit, per assolir la plena normalització lingüística, el català ha de lluitar per recuperar la seva funcionalitat en dos fronts: el dels usos globals, on les forces del mercat afavoreixen llengües dominants com l'anglès, i el dels usos col·loquials i privats, on el castellà compta amb una gran fortalesa.

2.3. Els joves: col·lectiu imprescindible per a la reproducció social de la llengua

D'ençà de la seva implantació, el model escolar de conjunció ha aconseguit generalitzar el coneixement del català entre la població escolar gràcies al principi essencial de no segregació dels alumnes en funció de la seva llengua inicial (Flors i Vila, 2014). Ara bé, tot i els avenços assolits, és innegable que el model escolar de conjunció no ha estat suficient per estendre massivament el català en l'ús interpersonal de l'alumnat de llengua familiar castellana[5] ni de llengües estrangeres. Al llarg dels últims vint anys, no hi ha hagut un consens clar entre els experts sobre l'estat del català entre les generacions més joves. Mentre que alguns especialistes assenyalaven a principis de segle un retrocés intergeneracional del català, que hauria entrat ja en una fase crítica de la substitució lingüística (Junyent i Unamuno, 2002 citats per Bretxa, 2014),

[5] En ocasions s'ha arribat a fer una valoració negativa dels resultats de la política lingüística escolar, tal com exemplifica la frase: «hem guanyat l'escola però hem perdut el pati» (Vila, 2004 citat per Flors i Vila, 2014).

d'altres en feien una diagnosi més aviat optimista (Pujolar et al. 2010; Vila i Sorolla 2011 citats per Bretxa, 2014)[6].

Mal que bé, sembla que el present dona la raó als experts que albiraven un futur més negre per a la llengua catalana. I és que, darrerament, s'han intensificat les veus que assenyalen un retrocés i una creixent fragilitat del català, especialment entre infants i adolescents. Així ho demostra l'*Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO* elaborat pel Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu (CSASE), que compara dades recents del 2021 amb dades del 2006 i el 2013. L'informe apunta que l'ús social del català està perdent pes entre els adolescents, que veuen el català com una llengua acadèmica, allunyada del lleure i les relacions personals. Només un terç de l'alumnat de 4t d'ESO parla català amb les amistats fora de l'àmbit escolar, enfront d'un 57,4% que l'usa poc o gens. Entre el 2006 i el 2021, el català també ha patit una davallada sostinguda com a llengua d'identificació dels alumnes: actualment només el 27% dels alumnes senten que el català és la seva llengua, mentre que el 2013 era del 31,5% i el 2006 era del 36,5%. Inclús ha perdut força com a grup de pertinença entre els escolars que tenen el català com a llengua inicial, passant d'un 76% el 2006 a l'actual 47,9%. La situació és greu fins i tot pel que fa als usos formals o institucionals del català a l'escola, que tot i ser on es troba més consolidat, ha patit un retrocés que el situa a usos de fa 15 anys, tant quan parla el professorat a l'aula com quan ho fan els alumnes (CSASE, 2021).

3. Marc teòric

3.1. Les tries lingüístiques dels adolescents

L'adolescència és una etapa de recerca personal de la pròpia identitat, reafirmada a través del reconeixement dels altres (Cardús, 2000), marcada per canvis i transformacions a tots els nivells. Si bé la majoria d'estudis sobre l'adolescència han tendit a centrar-se en l'estudi del gènere, la classe o l'etnicitat com a principals categories que influeixen en la formació i negociació de la identitat adolescent, en aquest treball volem incidir en el pes que té la llengua. Les tries lingüístiques són part del comportament individual que alhora està immers en un espai social molt més ampli: la llengua és apresa i adquirida a través d'un procés de socialització lingüística, que atorga certes competències comunicatives i uns repertoris lingüístics concrets a partir de les trajectòries vitals i els diferents estils de vida, configurant així l'*habitus lingüístic*, en paraules de Bourdieu (1985). A través dels intercanvis verbals quotidians, els infants adquireixen el comportament sociocultural mentre, simultàniament, aprenen a usar els codis lingüístics de les seves comunitats culturals segons unes normes d'ús (Vila, 2012 citat per Bretxa, 2014). És a dir, regulacions implícites que dicten tant les maneres de comportar-se adequadament en els diversos contextos d'interacció com les expectatives de comportament dels altres.

A més del procés de socialització, les tries lingüístiques de cada individu també estan influenciades per la interacció amb els altres en diferents *camps socials* (Bourdieu i Wacquant, 1994). Segons Bourdieu (1985), els camps socials són espais de relacions on es combinen els diversos capitals de cada individu –és a dir, els seus recursos i repertoris– i el seu *habitus* –les

[6] El debat entre visions optimistes i pessimistes no era pas nou: vint anys abans, amb la publicació del manifest d'*Els Marges* (1979), els professors universitaris signants van ser titllats d'apocalíptics per assenyalar les greus mancances en l'ús social de la llengua, així com les indeterminacions del discurs de la Generalitat de Catalunya pel que feia a la consideració de la llengua catalana com a referent d'identitat.

rutines i normes socials integrades–. La socialització lingüística, per tant, s'inicia durant la socialització primària dins la família, però continua al llarg de la vida, i precisament l'adolescència és una etapa especialment rellevant. Els principals espais de relacions socials on els adolescents se socialitzen lingüísticament, adquireixen els seus repertoris i aprenen a utilitzar-los són la família, les institucions escolars, el grup d'iguals, els mitjans de comunicació i les xarxes socials.

A Catalunya, s'ha vist que l'escola és "facilitadora" per a l'aprenentatge de les competències (Pueyo, 1996 citat per Bretxa, 2014), de manera que per si sola pot arribar a bilingüitzar, però no sol transformar les normes de tria i alternança de codis que els alumnes adquireixen en el seu entorn social. Segons alguns autors, la llengua familiar vertebra l'ús de la llengua dels adolescents amb els seus amics, tot i la possibilitat de fluxos entre llengües (Sorolla, 2008). Contràriament, Boix-Fuster (2009) afirma que durant la preadolescència i l'adolescència la llengua del grup primari de referència passa a ser la més decisiva en l'individu, de manera que la influència de la família nuclear és més limitada. Cal reconèixer que la tria lingüística depèn en gran mesura de la llengua emprada entre grup d'iguals (Flors i Vila, 2014), no obstant, diversos estudis assenyalen el caràcter heterogeni de la xarxa social dels adolescents, on s'inclouen des dels amics fins als pares (Bretxa, 2014).

El món virtual d'Internet i les xarxes socials també és un espai de socialització molt important per als adolescents, no només pel nombre d'hores que hi inverteixen diàriament[7], sinó també per la influència que exerceix en les seves activitats lingüístiques i culturals. La xarxa i les noves tecnologies ofereixen un espai amb potencial creatiu per a la definició de la pròpia identitat personal, a més de crear i difondre noves possibilitats de cultura "comuna" (Bretxa, 2014). Per més diversa i versàtil que pugui arribar a ser, la xarxa d'Internet no deixa de ser un espai globalitzat on les forces del mercat afavoreixen les llengües mundialment dominants en detriment de les més minoritàries. El català, tant a la xarxa com en l'audiovisual, ocupa un espai marginal i poc atractiu per als adolescents, que s'acaben decantant per contingut en castellà i anglès, majoritàriament. S'ha demostrat que fins i tot els joves catalanoparlants canvien sovint al castellà quan es relacionen per Internet. Tenint en compte la influència socialitzadora que té l'espai digital, a més de construir la seva identitat en castellà a la xarxa, molts adolescents catalanoparlants podrien acabar abandonant el català també fora d'aquest espai, és a dir, en les relacions personals de la vida quotidiana (Bielsa, 2021).

Pujolar *et al.* (2010) parlen de les *mudes lingüístiques* com un fenomen habitual en l'itinerari biogràfic dels joves catalans: és a dir, moments de canvi lingüístic, en què els adolescents adopten l'ús social d'una altra llengua que és associada en determinats contextos, però no és assumida com a llengua d'identificació. En definitiva, els adolescents elaboren els seus models lingüístics a partir de la pròpia experiència en el seu dia a dia, que és influenciada pel context institucional més ampli (Eckert, 1989 citat per Bretxa, 2014). Així doncs, el comportament lingüístic i social dels adolescents és heterogeni i molt local, de manera que s'ha de tenir en compte el context social més immediat. A més a més, tal com assenyalen diversos autors, l'edat de l'adolescent és un factor que cal tenir present, ja que es tracta d'una etapa de desenvolupament on els canvis són constants –tant en la pròpia identitat com en l'orientació envers altres persones o la formació del grup d'iguals– (Bretxa, 2014). En aquest sentit, una qüestió interessant a observar és si els canvis en les tries lingüístiques que es produeixen durant

[7] Gairebé el 90% de l'alumnat de 4t d'ESO dedica més d'una hora diària als continguts audiovisuals. Pel que fa a les xarxes socials, la majoria d'alumnes (44,4%) hi dediquen entre una i tres hores al dia (CSASE, 2021).

l'adolescència poden ser només circumstancials o si, per contra, tendeixen a mantenir-se en l'etapa adulta.

3.2. Conflicte lingüístic i ideologia

Rafael L. Ninyoles (1969), sociòleg valencià, definia el conflicte lingüístic com una dimensió específica d'un conflicte social més ampli, en què les diferències lingüístiques esdevenen el símbol fonamental d'oposició, de vegades de forma explícita i manifesta, d'altres no tant. Sigui com sigui, la relació antagònica entre les dues llengües en competència acaba menant al desplaçament total d'una d'elles (Mollà, 2001). Per estudiar un conflicte lingüístic és imprescindible l'anàlisi de les ideologies lingüístiques que operen, ja que permet comprendre la relació entre els aspectes cognitius, discursius i de comportament dels parlants en fenòmens de manteniment i substitució lingüística. La ideologia és un filtre interpretatiu –format per representacions col·lectives, valors, mentalitats, opinions, creences i estereotips– que influencia el comportament lingüístic transcendint qualsevol tipus de control polític o legislatiu. I ho fan tant a escala microsocial, definint els usos lingüístics individuals, com macrosocial, determinant la dinàmica del conflicte (Mollà, 2001). Des de la sociolingüística interessa especialment estudiar la producció de les ideologies, és a dir, qui les difon, a través de quins processos i a qui fan servei, així com la seva relació amb les actituds dels parlants. A més a més, cal entendre que les ideologies generalment responen a l'experiència d'una determinada posició social (Flors i Vila, 2014) i sovint són canviants, contradictòries i incoherents (Boix-Fuster, 2009).

En el conflicte lingüístic que aquí tractem interessa especialment analitzar els comportaments i actituds dels parlants, així com les seves justificacions, davant del procés de substitució i desplaçament del català. Ninyoles (1969) destacava tres actituds elementals de resposta: 1) el reforçament dels vincles amb el propi grup i enfrontament al grup dominant; 2) apatia, en el sentit de negar l'existència del conflicte o minimitzar-lo; 3) enfrontament al propi grup i integració al grup dominant ("autoodi"). Tant el segon com el tercer cas es caracteritzen pel confusionisme, és a dir, un intent deliberat d'emmascarar el conflicte lingüístic, almenys a ulls d'un dels grups socials implicats. Segons l'autor, l'exaltació del bilingüisme social és un exemple de lema ideològic, acceptat com una realitat inqüestionable i difós per la maquinària ideològica de l'estat en benefici de la llengua dominant. L'objectiu d'aquest discurs ideològic "emmascarat" és donar un sentit absolut i definitiu al procés de castellanització de la nostra societat: primer garanteix la compatibilitat, clarament jeràrquica, entre tots dos idiomes; després, impulsa i legitima el canvi lingüístic, encobrint el desplaçament d'un idioma per l'altre.

Els motius que porten als individus a adoptar una segona llengua i a usar-la amb freqüència en el seu dia a dia quotidià són diversos i poden comportar, o no, l'assimilació del nou idioma i la desidentificació o rebuig del d'origen. Podem considerar, doncs, dues motivacions bàsiques en l'adquisició d'un segon idioma. Per una banda, una motivació instrumental, quan s'adquireix un segon idioma per alguna finalitat utilitària –trobar feina, viatjar, etc.– però aquest no afecta l'anterior identitat social i cultural de l'individu. Per altra banda, una motivació integradora, quan hi ha el propòsit d'incorporar-se a un altre grup social i lingüístic, abandonant el d'origen. En aquesta situació es produeix un conflicte entre els sistemes de valor i de conducta de cadascun dels grups, de manera que la ruptura amb el grup lingüístic "de pertinença" obligarà a una reestructuració de la personalitat d'acord amb els motlles del "grup de referència" (Ninyoles, 1969). Més enllà de classificacions teòriques, els individus probablement no argumenten les seves tries lingüístiques de forma dicotòmica, segons una utilitat o adhesió

emocional absolutes i clarament delimitades, sinó que la realitat és més confusa, contradictòria i matisada. No obstant, és interessant prestar atenció a les ideologies relacionades amb la utilitat i el prestigi social de la llengua, que tantes vegades al llarg de la història han estat causa de l'abandó del català.

3.3. La construcció social de l'autoodi

En els processos de formació, manteniment i transmissió d'identitats col·lectives hi sol haver dosis d'autoestima i d'autoodi en proporcions diverses i fins i tot contradictòries. G.W. Allport (citat per Ninyoles, 1969) defineix l'autoodi com el *sentiment de vergonya que pot tenir algú per posseir les qualitats que menysprea en el seu propi grup, ja siguin aquestes qualitats reals o imaginàries*. Els dèficits d'autoestima i els sentiments d'autoodi es manifesten en situacions d'identitats en conflicte, quan un dels grups es troba en situació de desigualtat enfront del grup dominant, que disposa d'una cultura amb més prestigi i possibilitats de difusió, i alhora amb un poder polític amb més capacitat per a donar-li suport a través del control del mercat cultural. Sovint són resultat d'un procés d'estigmatització previ (Cardús, 1991) en què el grup dominant aplica etiquetes de caràcter valoratiu negatives que són assumides i interioritzades pel grup d'identitat no hegemònica. Això els condueix a un sentiment d'inferioritat que impulsa alguns individus a repudiar aquelles característiques culturals i socials del seu grup de pertinença, com la llengua o els costums, i a voler incorporar-se al grup de referència[8] des del desig d'imitació i assimilació de les seves normes, els seus valors, interessos culturals, i en definitiva, la seva ideologia (Ninyoles, 1969).

La identitat catalana té dificultats per construir una autorepresentació completa perquè no compta amb la potència i la solidesa de l'univers simbòlic espanyol, definit per la vida política i econòmica, els mitjans de comunicació, la publicitat, el cinema i la cultura, el món acadèmic, l'esport, l'*star system* i, recentment, també els *influencers* d'Internet. Tots ells marquen un "nosaltres" no específicament català, de manera que els esforços per mantenir la diferència necessiten el suport d'una consciència política activa i explícita. En resum, les formes patològiques d'autoodi dels catalans amb la seva identitat cultural-nacional, i amb la pròpia llengua, són conseqüència de la pressió que reben dels elements culturals propis de la identitat espanyola en el marc d'un conflicte obert (Cardús, 1991).

4. Objectius i hipòtesis

Els **objectius** d'aquesta recerca són:

1. Identificar perfils d'adolescents d'origen catalanoparlant que demostrin una inclinació per l'ús del castellà en els seus marcs d'interacció informal (relacions interpersonals, pràctiques d'oci i culturals, consum mediàtic, etc.).
2. Analitzar com aquests perfils d'adolescents justifiquen i legitimen el propi comportament lingüístic a través del seu discurs.
3. Descriure les principals causes que expliquen la preferència pel castellà en adolescents

[8] Els grups de referència es defineixen com aquells amb els quals l'individu es vincula com a membre, o als quals aspira a vincular-se psicològicament. En aquest sentit, el grup de referència pot ser el propi grup (*in-group*) o el grup del qual hom voldria formar part (*out-group*), és a dir, un grup aliè (Ninyoles, 1969).

d'origen catalanoparlant.

4. Esbrinar si la preferència pel castellà dels adolescents catalanoparlants es tradueix en una manca d'identificació amb la pròpia llengua d'origen i, conseqüentment, amb la identitat cultural catalana.

Les **hipòtesis** plantejades són les següents:

1. Els informants recorreran majoritàriament a arguments basats en motivacions instrumentals i pràctiques per justificar el seu ús del castellà.
2. Els informants justificaran les seves preferències lingüístiques amb discursos poc marcats ideològicament.
3. S'observarà cert rebuig inconscient cap a la llengua catalana en forma de tòpics, prejudicis i etiquetes de caràcter valoratiu negatiu.
4. La preferència pel castellà com a llengua d'ús social serà inversament proporcional a la identificació amb la pròpia llengua d'origen i, simultàniament, amb la catalanitat.

5. Proposta metodològica

5.1. Un estudi de cas, qualitatiu i discursiu

Per comprendre les dinàmiques que operen en fenòmens socials complexos sovint no n'hi ha prou en obtenir una fotografia aèria, distanciada, del paisatge: per aconseguir una major profunditat de comprensió, cal recorre'l aterrant en cada bosc i posar la mirada en els arbres que el formen. En el cas que aquí ens ocupa, resulta imprescindible analitzar el comportament individual dels parlants per entendre la deriva que prenen els processos de substitució i desplaçament lingüístics. A partir d'un estudi de cas, la intenció és abordar un fenomen complex des de l'anàlisi de casos particulars –un grup d'alumnes de 4t d'ESO– tenint en compte les seves trajectòries personals, els seus contextos i els seus marcs de referència. L'adopció d'un enfocament qualitatiu permet captar els processos d'atribució de significats, així com les formes subjectives de justificar, legitimar i donar sentit al comportament lingüístic a través del propi discurs.

5.2. La recollida de dades

El mètode principal d'obtenció de dades ha estat l'entrevista semiestructurada, que s'ha realitzat a una mostra de 14 persones. Per escollir-les, primerament s'ha repartit una enquesta entre tots els alumnes de 4t d'ESO de dos instituts del Maresme. El qüestionari incloïa preguntes orientades a conèixer els usos lingüístics dels alumnes: amb la seva família, amb els professors, amb els amics i companys de classe, tant dins com fora de l'aula, en les seves pràctiques d'oci i el seu consum cultural i mediàtic. Les dades obtingudes a partir del qüestionari no s'han analitzat en global, sinó que han servit exclusivament per seleccionar els perfils dels entrevistats. Tot i que en un principi es volia entrevistar un perfil sociolingüístic molt específic –catalanoparlants de llengua inicial amb tendència a usar el castellà amb el grup d'iguals–, finalment s'ha optar per obrir un xic el ventall, incloent perfils amb altres combinacions (català com a llengua inicial i bilingüe amb els amics, bilingüe com a llengua inicial i castellà amb els

amics, etc.). Això s'explica pel fet que molts dels individus pre-seleccionats que complien amb el perfil inicial no van voler participar de les entrevistes.

L'accés a la mostra s'ha pogut dur a terme gràcies a la col·laboració dels equips directius i els departaments de català dels dos centres de secundària on s'ha dut a terme la recollida de dades: l'INS Els Tres Turons, d'Arenys de Mar, i l'INS Domènech i Montaner, de Canet de Mar. Els dos centres comparteixen característiques similars: són de titularitat pública, situats en poblacions que ronden els 15.000 habitants aproximadament, heterogenis a nivell demolingüístic –no són ni especialment catalanitzats ni castellanitzats– i entre els alumnes hi ha certa diversitat ètnica i de procedència. Cal assenyalar que, si no haguéssim tingut limitacions temporals i d'accés, hauria estat interessant escollir dos centres amb característiques diferents o contraposades per tal de poder fer un anàlisi comparatiu (públic-concertat, característiques sociodemogràfiques diferents, etc.). S'han escollit aquests per una qüestió de facilitat d'accés a través d'intermediaris, i dos centres enlloc d'un de sol per tal de poder disposar d'una mostra més àmplia.

Els subjectes de la mostra tipològica es corresponen als següents perfils, segons el gènere, pràctiques i preferències lingüístiques:

Informant	*Gènere*	*Llengua inicial (de pertinença)*	*Llengua d'ús social*		*Llengua de referència (preferència lingüística)*
			Amb els companys de l'institut	*Amb els amics fora de l'institut*	
1	M	Català	Català i castellà	Castellà	Català
2	M	Català	Castellà	Castellà	Castellà
3	M	Català	Català i castellà	Català i castellà	Català i Castellà
4	F	Català	Català i castellà	Castellà	Castellà
5	F	Castellà	Català	Català	Castellà
6	F	Català	Català i castellà	Català i castellà	Català
7	M	Català i castellà	Català i castellà	Català i castellà	Castellà
8	F	Català	Castellà	Castellà	Castellà
9	M	Català	Castellà	Castellà	Castellà
10	M	Català	Català i castellà	Castellà	Català
11	M	Català	Català i castellà	Català i castellà	Català
12	M	Català	Català i castellà	Castellà	Català
13	F	Català	Castellà	Castellà	Castellà
14	F	Català	Català i castellà	Català	Català

Font: Elaboració pròpia

5.3. L'anàlisi de dades

L'anàlisi de les dades recollides amb les entrevistes semi-estructurades s'ha dut a terme mitjançant la utilització d'una graella de doble entrada[9]. Primer, s'introdueix una breu descripció dels informants i la caracterització del seu entorn familiar i social per contextualitzar les seves afirmacions. A continuació, es classifiquen diverses cites textuals extretes de les entrevistes dins les categories d'anàlisi seleccionades, que són les següents:

- Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística: raonaments merament utilitaristes o funcionals, allunyats de vincles emocionals.

[9] Vegeu la graella d'anàlisi completa a l'annex, pàgina 23.

- Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística: raonaments basats en posicionaments polítics o a una determinada visió de la realitat.
- Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor): tendència a adoptar una actitud flexible i a acomodar-se a la llengua dels altres.
- Enunciats tòpics: afirmacions o expressions trivials que han esdevingut estàndards i que s'empren com a arguments preparats.
- Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua: fórmules discursives connotades negativament que demostren certa aversió no raonada cap a la pròpia llengua.
- Mostres d'identificació lingüística i/o nacional: afirmacions que mostren el nivell d'adhesió emocional a la pròpia llengua, el grau de correspondència entre llengua de pertinença i de referència i la relació entre llengua i identitat nacional.
- Actituds d'indiferència: mostres de desinterès, apatia o manca de sentiment a favor o en contra d'alguna cosa.
- Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció: formes de legitimar el propi comportament lingüístic a partir d'actes conscients i voluntaris, o bé d'actes inconscients i factors externs que aparentment s'escapen del propi albir.

6. L'anàlisi dels resultats

Dels 14 adolescents entrevistats, 12 es corresponen al perfil que s'havia plantejat inicialment, és a dir, nois i noies de llengua familiar catalana que en el seu dia a dia es relacionen sobretot en castellà, mentre que els dos restants són perfils diferents: una noia de família castellanoparlant que amb els companys i amics usa en major proporció el català, i una altra, de família catalanoparlant, que també s'expressa majoritàriament en català amb els seus iguals. En general, tots ells estan acostumats a alternar l'ús del català i del castellà en els diferents marcs d'interacció que conformen la seva vida quotidiana. Fins a la meitat dels entrevistats (7 de 14), el bilingüisme present en el seu dia a dia sembla comportar una discordança entre la llengua de *pertinença* o inicial i la llengua de *referència:*

> **(I-4)** "Pensar interiorment ho faig en català. Però em sento millor parlant en castellà. No sé, és que el català és un idioma així com... o sigui, el català no m'agrada tant com el castellà. Em sento més còmode i trobo més les paraules en castellà."
>
> **(I-13)** "Jo penso en castellà, sempre. I mira que he crescut amb el català, i a casa hem parlat sempre en català, però penso en castellà, m'enfado en castellà, m'entristeixo en castellà, tot."

En aquesta pregunta s'interrogava els adolescents per la llengua amb la que més s'identifiquen i amb la que pensen interiorment. En el cas de la informant (I-4), veiem que no concorden la llengua amb la que pensa, el català, amb la que diu identificar-se, el castellà, i ho justifica a través d'una opinió privada i subjectiva ("no m'agrada"). Són abundants, entre tots els informants, aquest tipus de respostes basades en el "discurs de la preferència personal" (Pujolar, 1997), en què aparentment no hi ha arguments gaire raonats ni causes fonamentades darrere de les tries lingüístiques. Un tòpic molt usat és el de la "(in)comoditat" en l'ús d'alguna llengua, tal com s'il·lustra en aquest mateix exemple ("em sento més còmode i trobo més les paraules en castellà"). Fet que és paradoxal entre els informants d'aquest estudi, tenint en compte que aquesta incomoditat en l'ús del català no pot ser derivada de la manca de domini de l'idioma, essent la llengua de casa i la de l'escola. A l'altra meitat dels entrevistats, en canvi, l'alternança

de les dues llengües i l'ús social del castellà no sembla afectar la seva identificació amb la llengua inicial:

> **(I-3)** "Jo crec que el català, perquè fins ara, o sigui, fins farà un any o un any i mig, per allà, he començat a utilitzar més el castellà, però jo sempre he utilitzat el català. Però em sento a gust amb les dos."

> **(I-10)** *I tu, a nivell personal, amb quina llengua t'identifiques més? Per exemple, en quina llengua penses interiorment? Amb quina et sents més a gust parlant?* "Català crec."

Observem, amb aquests dos exemples, com els informants solen mostrar preferències matisades i suaus, en alguns casos fins i tot posant les dues llengües a un mateix nivell ("em sento a gust amb les dos"), i certs signes de dubte en les seves respostes (com l'ús del verb "crec") que fan pensar que la seva és una opinió poc estructurada i que no ha estat racionalitzada prèviament. En general, tant els que expressen identificacions més marcades com els que menys, els entrevistats no empren discursos bel·ligerants envers la llengua no preferida, ni tampoc solen justificar els seus comportaments amb arguments ideològics. Més aviat trobem que, a l'hora d'explicar i justificar el seu comportament lingüístic, molts d'ells al·leguen motius instrumentals, allunyats de qualsevol mena de vincle emocional.

Això s'exemplifica clarament quan se'ls pregunta pels usos lingüístics en el marc del seu consum audiovisual i mediàtic: una àmplia majoria d'entrevistats (10 de 14) coincideix en considerar l'idioma com un simple mitjà de comprensió d'allò que s'està mirant, i a considerar-lo un factor molt menys important que la qualitat o la capacitat d'entretenir del propi contingut a l'hora d'escollir-lo. El posicionament més freqüent, doncs, és el de triar el contingut en castellà perquè és el que tenen més a l'abast a les xarxes socials i plataformes d'internet, però considerant, alhora, que si s'oferís en català possiblement estarien interessats en consumir-lo:

> **(I-7)** *Si hi hagués més contingut d'aquest tipus disponible en català, t'interessaria mirar-lo?* "Sí, suposo. Si m'agradés sí." "Jo encara no he vist ningú que faci el que fa l'Ibai en català, no existeix. Però si existís, podria veure tant un com l'altre."

> **(I-12)** "Sí, jo crec que si ara l'Auron Play canviés i fes tots els seus *streams* en català jo seguiria mirant-lo. No tindria cap problema amb això."

> **(I-8)** *T'agrada mirar sèries en català?* "Sí, si la sèrie m'agrada sí. Per exemple, Merlí m'agrada més mirar-la en català que en castellà, òbviament, llavors si la sèrie és xula, i el seu idioma és en català, me la miraré en català."

No obstant, 4 de 10 entrevistats justifiquen la seva clara preferència pel contingut en castellà a l'hora de mirar sèries, pelis, *streams* i vídeos d'internet amb arguments no instrumentals, basats de nou en el "discurs de la preferència personal", però recorrent ara a prejudicis i estereotips negatius envers el català:

> **(I-2)** *A part de mirar sèries en castellà, alguna vegada ho fas en altres idiomes? Català, anglès?* "En català no. No m'agrada en català, no sé, perquè és un català com molt sofisticat i no ho entenc." [...] "Per exemple doncs que parlen molt formal, massa bé. Se'm fa estrany, artificial. En canvi les notícies en català no, les entenc perfectament, sona millor. Però les pelis i sèries no, en castellà sempre."
>
> *No hi ha hagut mai cap sèrie en català que t'hagi agradat? Les juvenils tampoc?* "No, en castellà sempre. Merlí és catalana i la mirava en castellà. [...] Sí, amb els profes també em passa. Per exemple, quan parla la profe de català, és com que té un català molt estricte, que és molt catalana, i a vegades em fico nerviós i necessito doncs parlar en castellà."

Notem cert rebuig envers el català expressat mitjançant justificacions subjectives ("no m'agrada", "se'm fa estrany") i etiquetes de caràcter valoratiu negatiu ("molt sofisticat", "molt formal", "artificial"), que es torna més evident i agressiu quan l'informant (I-2) afirma que es

posa nerviós en sentir parlar la professora de català. El curiós és que el català només li provoca estranyesa quan el sent on no se l'espera, en pel·lícules i sèries, però li sembla normal allà on el troba habitualment, el telenotícies. Això fa pensar que els adolescents perceben el català com una llengua institucional –la de la família, l'escola i l'administració–, allunyada dels usos més informals i col·loquials, d'allò que passa a la vida real i al carrer, però també dels usos artístics i creatius. Aquest cas no és l'únic amb què ens hem topat:

> **(I-3)** *I mires, alguna vegada, sèries en català?* "Sèries a mi ja em costa més, perquè se'm fa estrany. En castellà les trobo més entretingudes."
> *Ni sèries catalanes ni doblatges en català?* "No, no m'agrada com sona."
>
> **(I-4)** *I escoltes música en català?* "No. No, no, directament no m'agrada. Se'm fa raro. Igual que les pel·lícules en català, tampoc."
>
> **(I-6)** *Aquests llibres d'aventures, de misteri, amor, etcètera, en quina llengua sols llegir-los?*
> "En castellà. En català n'he llegit alguns, però no sé per què llegir m'agrada més en castellà. En català se'm fa més estrany, no sé per què. La gran majoria de llibres que tinc són en castellà."

Retornant al raonament de la utilitat, basat en l'optimització d'esforços i l'obtenció del màxim benefici, alguns informants consideren més profitós el domini i ús de les llengües amb més nombre de parlants i que gaudeixen de major projecció internacional –el castellà, però també l'anglès–:

> **(I-2)** "És més útil aprendre anglès que català. Perquè és la que es parla més, perquè vagis on vagis, si no saps anglès... Entre el castellà i el català, el castellà, perquè és com més internacional, pots arribar a més gent."
>
> **(I-13)** "Jo crec que és molt més útil saber parlar llengües més internacionals."

La idea de considerar la llengua com una mera eina de comunicació amb l'altre sovint pren forma de predisposició absoluta a confluir amb l'interlocutor: 10 de 14 informants justifiquen l'ús del castellà amb companys de classe i amics al·legant l'adopció d'una actitud flexible per acomodar-se a la llengua que parlen els altres:

> **(I-1)** "Amb els meus amics sí que moltes vegades es parla castellà, moltes. Perquè alguns que altres són castellans, i no tenen cap problema en parlar català, però els hi és més fàcil parlar en castellà, i aleshores jo m'adapto a ells, no tinc cap problema."
>
> **(I-3)** "Sí. Perquè hi ha més gent [referint-se als companys de curs] que els hi predomina el castellà. Llavors ells parlen castellà i gent com els altres, jo per exemple, si algú em parla castellà, jo li parlo en castellà, perquè li sigui més còmode a ell també." *I de vegades no passa al revés? A vegades són els que parlen en castellà els que canvien?* "Realment no sé, poques vegades, però sí."
>
> **(I-11)** *Amb els companys de classe en quina llengua parleu, normalment? Tant a l'aula, com als passadissos o al pati.* "Depèn de amb qui parli. Si parlo amb gent que sé que parla en castellà, jo els parlo en castellà. Però si parlo amb gent que sé que tota la vida he parlat en català amb ells, pos en català, se'm fa raro sinó."
>
> *T'adaptes tu a l'idioma que parla l'altre, doncs?* "Sí, sí. Jo sempre quan escolto la gent parlar, i per exemple escolto que diuen coses en castellà, doncs quan jo m'he de dirigir a ells m'hi dirigeixo en castellà."

Diversos entrevistats assenyalen que són majoritàriament els catalanoparlants els qui s'adapten als castellanoparlants quan aquests no parlen la llengua, o bé per manca de domini o bé per vergonya d'usar-la. Aquesta predisposició a canviar fàcilment d'idioma, sovint malentès com un acte de bona educació, és el que es coneix com a fenomen de la "norma de convergència", un comportament lingüístic molt habitual en parlants de llengües subordinades que demostra una manca d'autoconfiança en l'ús de la pròpia llengua.

Deixant de banda l'argument típic de la no preferència i la capacitat d'adaptació al context lingüístic, són abundants les justificacions que desresponsabilitzen els parlants de les seves accions i tries lingüístiques. Així, 11 de 14 entrevistats tendeixen a eludir la pròpia capacitat d'agència recorrent a tòpics com la costum, que els arrossega a parlar en castellà de forma inconscient, automàtica i, de vegades, involuntària. La següent intervenció exemplifica molt bé aquesta idea:

> **(I-8)** *Amb els teus amics dius que fas servir el castellà habitualment. I amb els companys de classe, en quina llengua et sols dirigir?* "Castellà també. Perquè potser ells sí que parlen més català a l'àmbit personal, però amb mi, jo em dirigeixo a ells gairebé sempre en castellà. [...] Per què em surt sol. No és que em senti més còmode, o no, sinó que, no sé, m'he acostumat ja. O sigui hi ha persones que dius, no, amb aquesta porto tota la vida parlant en català i li seguiré parlant en català. Però, per exemple, al meu grup d'amigues, d'aquestes n'hi ha només dos, a les altres els hi parlo castellà, i a elles també els hi surt parlar-me castellà."
>
> *Això passa, també, fins i tot amb amigues que a casa seva parlen català amb la seva família? I entre vosaltres parleu en castellà?* "Sí, sí, sí. Sí que tinc algun amic que a casa parla castellà, però molts no. És que ho hem parlat molts cops, que a casa ens surt parlar en català i després, entre nosaltres, en castellà. Per exemple, a vegades estic al cotxe amb el meu pare parlant català, i puja una amiga al cotxe i de cop comencem a parlar les dues en castellà. És com algo automàtic, que ens surt."

Segons explica la informant (I-8), s'ha acostumat a dirigir-se a tothom en castellà a l'institut, sigui quina sigui la llengua preferida dels companys. Així, defuig alhora l'argument de la confluència amb l'interlocutor i el de la (in)comoditat que comentàvem anteriorment ("no és que em senti més còmode") i recorre a la costum, que fa que li surti automàtic parlar en castellà. Una costum que no sabem quan s'origina, però podríem intuir que comença a prendre forma en l'etapa de pas de l'escola primària a secundària, un moment de transició clau que moltes vegades va acompanyat de canvis d'amistats i, conseqüentment, també lingüístics (Bretxa, 2012). Ens ho fa pensar quan afirma que a les persones amb qui porta tota la vida parlant en català, possiblement amics que conserva des de la infantesa, els seguirà parlant en la mateixa llengua. El que crida més l'atenció d'aquest cas, i que es repeteix en altres adolescents entrevistats, és que assegura que tots o la majoria dels seus amics actuals també parlen a casa en català però entre ells ho fan en castellà. Vegeu-ne dos exemples més:

> **(I-13)** *I amb els teus amics quina llengua utilitzes?* "Porto parlant castellà amb els amics des de fa temps, l'entrada a l'adolescència o una mica abans, fins i tot. No t'ho sabria dir."
> *Els teus amics parlen castellà a casa amb la seva família? O català?*
> "No, jo sé que tinc amics amb els que parlo castellà que a casa seva també parlen català, però és com una costum que parlem en castellà entre nosaltres des de fa temps. [...] És una mica inconscient, no crec que hi hagi cap tipus de cosa que ens emputxi a tots a parlar en castellà, perquè al fin i al cap sí que podríem parlar català i tampoc passaria res, però ens hem acostumat a parlar en castellà entre nosaltres."
>
> **(I-9)** *I amb els companys de l'institut en quina llengua sols parlar?* "Jo acostumo a parlar en castellà, però ells molts em parlen en català. No sé, tinc com una mania últimament de que parlo molt castellà."
> *I com és que et surt parlar en castellà a l'institut?* "Sí, no sé, perquè tinc com més fluïdesa."
> *I amb els amics fora de l'institut també us soleu relacionar en castellà?* "Sí, amb els meus amics sempre castellà."
> *Els teus amics a casa, amb les seves famílies, parlen en castellà?* "No, ells a casa parlen en català també. Sí, bueno, n'hi ha un que no, però la majoria sí. Jo crec que parlem més castellà perquè és com més còmode. [...] En plan, és com més fàcil fer tonteries, fer bromes, i com que el nostre entorn social és en castellà, crec que és per això."

El cas de la informant (I-13) sembla que confirma l'anterior suposició, de que la preadolescència és un moment de potencial canvi lingüístic. De nou, justifica l'ús del castellà mitjançant la "costum" i l'acte "inconscient" i assegura que no hi ha cap motiu aparent que els

empenyi a usar-lo. L'informant (I-9), com la (I-8), també contradiu l'argument de la confluència amb l'interlocutor, però recorre al tòpic de la (in)comoditat. Tot i no ser la seva llengua inicial, assegura tenir més fluïdesa amb el castellà que no pas amb el català, cosa que ens fa veure la importància que adquireixen els usos quotidians i amb el grup d'iguals respecte a la seguretat i l'autoconfiança. Però, a més a més, introdueix el prejudici, ja comentat anteriorment, de que el català és una llengua menys vàlida per segons quins usos més col·loquials, com fer bromes amb els amics. Aquesta visió s'ha fet palesa en diversos entrevistats, que a més perceben el català com un idioma que els sona antiquat i de poble. Per exemple:

> **(I-12)** "quan m'enfado [parlo] castellà, perquè és com que amb el català no hi ha insults, quan t'enfades no li diràs a algú 'cap de ...'. Amb el castellà és com més directe. [...] Ningú de la meva edat insulta en català, només per fer la broma."
>
> **(I-11)** "No és que no m'agradi sentir parlar en català, però em fa com ràbia, bueno, no m'agrada gaire l'accent que és així molt català, és com raro, com de poble i antiquat. Llavors no m'agrada gaire escoltar aquest català, el normal sí. Però el que té l'accent així, no."

En aquests afirmacions, i d'altres gairebé calcades, podem apreciar un lleu sentiment d'autoodi lingüístic entre els parlants, que han interioritzat subjectivament les etiquetes negatives que pesen sobre el català com a resultat d'un procés d'estigmatització estructural. El català no està normalitzat en totes les seves expressions, registres, contextos i dialectes perquè ocupa una posició de desigualtat en la jerarquia lingüística, i no disposa de la capacitat de difusió que té el castellà en els mitjans de comunicació i entreteniment, la publicitat, el cinema, la cultura, l'esport i, ara també, el món d'Internet i les xarxes socials. Precisament el pes que tenen els *influencers* i creadors de contingut a les xarxes socials sobre els usos i identificacions lingüístiques dels adolescents és molt gran, tal com manifesten diversos dels entrevistats:

> **(I-2):** *A nivell de tot l'institut, quina llengua creus que s'utilitza més?*
> "El castellà bastant més. Més que abans. Potser és perquè el Youtube, per les xarxes socials, per la música, que se'ns ha anat com implementant més el castellà."
> *La gent imita allò que veu?*
> "Per exemple, com que quasi totes les músiques són en castellà o llatinoamericanes, la gent va parlant més en castellà, en castellà, en castellà. I els youtubers i influencers també influencien molt, perquè per exemple, hi ha moltes expressions que la gent les utilitza en castellà i llavors ja segueixen [parlant] en castellà."
>
> **(1-9)** "El castellà, sí, crec que es parla més."
> *Més que abans?* "Jo crec que sí, perquè els nostres-, el que veiem a les xarxes socials tot és en castellà, poc és en català. Llavors jo crec que potser és això, perquè moltes vegades copiem el que diuen la gent, i com que ho diuen en castellà, pos ja acostumem a parlar en castellà."
>
> **(1-10)** "Sí, crec que ha augmentat bastant [l'ús del castellà a l'institut]. Jo crec que en molta part és per les xarxes socials, perquè abans la gent no estava tant-, quan eres petit tu miraves els dibuixos animats i te n'anaves a jugar pel carrer. Ara la gent amb 10 anys ja està amb el mòbil, i veu tota la gent que parla en castellà i s'acostuma a parlar en castellà. [...] Jo crec que és perquè està com de moda parlar castellà, perquè veus a tothom parlar en castellà i al final tu fas lo que veus. I si t'estàs 10 hores a Tik Tok o Instagam, al final fas el que veus, veus que la majoria parlen en castellà, encara que ells a casa parlin català, perquè els *influencers* per les xarxes socials parlen tots en castellà per captar més atenció. Llavors, al final, acabes fent lo que veus."

A diferència del que hem vist fins ara, aquí els informants ja no donen explicacions individuals, sinó que racionalitzen el seu comportament recorrent a factors externs i que tenen una incidència a nivell social. Ells mateixos presenten l'ús del castellà com una "moda" entre els adolescents, en tant que desig d'imitació del món que els arriba a través de les pantalles i amb el qual s'emmirallen en el seu dia a dia. El que està per veure és si serà una moda passatgera o si,

amb el temps, adquirirà un caràcter estable i prolongat. En general, molts dels entrevistats són conscients que el català es parla menys en el seu entorn social, si bé només uns pocs ho viuen des d'una sensació de preocupació per l'estat de salut de la llengua:

> **(I-12)** "Crec que a Catalunya és més important el català, però jo crec que canviarà en un futur."
>
> *En quin sentit?* "Que el castellà començarà a predominar més. Bueno, m'estic fixant que hi ha coses que estan canviant, que hi ha molta gent que, per exemple, si estem al pati parlant en castellà, llavors tots parlen en castellà. A molts instituts de Catalunya predomina el castellà, tinc un amic que ell és català i va a un institut que tots són catalans però parlen castellà, fins i tot els profes [...] Per això jo estic començant a pensar això, que pot acabar predominant molt el castellà."
>
> *Què en penses de que això pugui canviar?*
> "Ho trobo un problema, perquè el català és una llengua molt bonica, que he après des de petit, però també si canvia doncs els nens podran aprendre el castellà i l'anglès i llavors els serà més fàcil en un futur. Però no, jo trobo que no és correcte, em sabria greu. Jo potser amb els amics seguiria parlant en català per no descuidar-lo encara que ells parlin castellà, per tenir un vincle encara."

De tots els adolescents entrevistats, només alguns creuen que la gent s'hauria d'esforçar més a parlar català. Tanmateix, aquesta mínima consciència lingüística que mostren no arriba a bastir-se sota un discurs ideològic clar ni tampoc es tradueix en una pràctica de lleialtat lingüística en les seves interaccions quotidianes. A l'entrevista es va intentar copsar la influència que exerceix la llengua habitual dels adolescents sobre els seus valors polítics i la seva identificació nacional, de manera que se'ls va plantejar la següent pregunta, extreta de les enquestes del CEO: "Entre aquestes 4 opcions, tu com t'identifiques? a) un català que viu a Catalunya; b) un català que viu a Espanya; c) un espanyol que viu a Catalunya; d) un espanyol que viu a Espanya." Les respostes obtingudes van ser les següents:

Informant	*Llengua inicial (de pertinença)*	*Llengua habitual (d'ús social)*	*Llengua de referència (preferència lingüística)*	*Identificació nacional*
1	Català	Castellà	Català	Català que viu a Catalunya
2	Català	Castellà	Castellà	Espanyol que viu a Catalunya
3	Català	Català i castellà	Català i castellà	Espanyol que viu a Espanya
4	Català	Castellà	Castellà	Espanyola que viu a Catalunya
5	Castellà	Català	Castellà	Catalana que viu a Espanya
6	Català	Català i castellà	Català	Catalana que viu a Catalunya i Espanya
7	Català i castellà	Català i castellà	Castellà	Espanyol que viu a Catalunya i Espanya
8	Català	Castellà	Castellà	Catalana que viu a Espanya
9	Català	Castellà	Castellà	Català que viu a Catalunya
10	Català	Castellà	Català	Català que viu a Catalunya
11	Català	Català i castellà	Català	Català que viu a Catalunya
12	Català	Castellà	Català	Català que viu a Espanya
13	Català	Castellà	Castellà	Espanyola que viu a Catalunya
14	Català	Català	Català	Catalana que viu a Catalunya

Font: Elaboració pròpia

Observant la taula es pot constatar, en primer lloc, que el fet que predomini la segona llengua –el castellà– en els usos socials interpersonals no sempre vol dir que aquesta esdevingui la llengua de referència dels adolescents, sinó que a l'hora d'escollir-ne una de preferida fins a la meitat d'entrevistats retornen a la llengua inicial. En l'altra meitat dels informants, en canvi, sí que detectem un canvi d'identificació més sobtat, que fa pensar que els adolescents no

consideren la preferència lingüística com una conseqüència inevitable de l'adscripció etnolingüística. En segon lloc, pel que fa a la identificació nacional, trobem múltiples respostes en funció de si se senten més "catalans" o "espanyols" i del grau d'adhesió emocional a Catalunya i a Espanya. En la majoria dels casos, amb algunes excepcions, la llengua que els parlants tenen de referència és la que pesa més a l'hora d'autodefinir-se ètnicament com a "catalans" o com a "espanyols". La segona part de la frase ja resulta més confusa i les respostes més variades en funció, segurament, del vincle que els adolescents tinguin amb les dues nacions. Molts dels informants es van mostrar dubtosos i desconcertats a l'hora de respondre aquesta qüestió, fet que fa pensar que les seves identificacions són més aviat apolítiques i poc estructurades, i que en alguns casos fins i tot freguen la indiferència. En el cas dels que s'autoidentifiquen com a "catalans que viuen a Catalunya" hem observat, com a pauta comuna, que ho afirmen amb poca seguretat i tendeixen a desvincular-se del conflicte nacional:

> **(I-11)** "Jo suposo que soc català que viu a Catalunya, però és que a mi això del tema de la independència i tal no... no m'importa. Jo crec que soc català perquè vivim a Catalunya, però si hem de dir a quin país vius doncs seria Espanya, però jo crec que soc català i visc a Catalunya."

> **(I-14)** "A mi m'agrada pensar que soc una catalana que viu a Catalunya, però tampoc m'agrada ficar-me en temes d'aquests, llavors no sé. Cadascú té la seva opinió al final. Jo penso que soc una catalana que viu a Catalunya igual que l'altre pot pensar una altra cosa. Vull dir, no m'agrada entrar en debats polítics."

Abans de tancar el present apartant és important recordar que les qüestions relacionades amb la identitat no són fixes ni estables, sinó que són processos dinàmics i relacionals que es configuren a partir de processos de negociació durant les interaccions socials quotidianes. Així doncs, també les identificacions etnolingüístiques dels adolescents estan sotmeses a canvis, sobretot per la influència que reben de les diferents institucions socials i les llengües que hi entren en joc. Qui sap, doncs, si el castellà es consolidarà com a llengua de referència d'aquests adolescents o si les seves identificacions podran tornar a canviar en etapes vitals de transició, com pot ser l'accés a la universitat, l'entrada al món laboral, trobar una parella estable, el moment de crear una família i tenir fills, etc. (Pujolar, 2010; Bretxa, 2012).

7. Conclusions

A partir de l'anàlisi discursiu s'ha constatat que els adolescents no justifiquen la seva preferència pel castellà en els usos socials amb arguments polititzats o marcadament ideològics, sinó més aviat discursos apolítics bel·ligerants, basats en la reivindicació de la llibertat individual, l'espontaneïtat inconscient o la utilitat instrumental. Que els adolescents no tendeixen a racionalitzar les seves accions i tries en base a militàncies lingüístiques fermes era una qüestió fàcil d'intuir a priori. Ara bé, cal no confondre l'ús popular del terme "ideologia" amb l'ús teòric que se'n fa des de la sociologia i la sociolingüística, pel qual tots els comportaments són implícitament ideològics, per més que després puguin ser racionalitzats amb arguments aparentment neutres. La ideologia és, doncs, un filtre interpretatiu interioritzat en la mentalitat, els valors, les creences i les representacions col·lectives dels parlants. Entre els joves entrevistats, que són un petit reflex del que passa a la nostra societat, hem pogut apreciar com d'arrelada està a la mentalitat de la població la ideologia del bilingüisme social, que legitima la compatibilitat jeràrquica del castellà sobre el català i impulsa el canvi lingüístic.

Moltes de les actituds que hem observat, així com les fórmules de justificar-les, són típiques dels parlants de llengües subordinades, no només dels joves sinó que es poden fer extensibles a

tota la societat. Des del vici de cedir per defecte a canviar de llengua (la "norma de convergència") fins als prejudicis i actituds negatives envers la utilitat i el prestigi social de la pròpia llengua (el sentiment "d'autoodi"). Com també ho són les mostres d'indiferència i apatia respecte la situació en què es troba el català, o la idea àmpliament estesa que hi ha unes llengües més importants, bones i vàlides –les dominants, amb més nombre de parlants i projecció internacional– i altres de secundàries i prescindibles. El que sí que sembla ser un fenomen força exclusiu entre els adolescents és l'hàbit que molts estan adquirint de parlar en castellà en el sí de grups formats per una majoria o totalitat de catalanoparlants. Que el català estigui deixant de ser la llengua habitual dels joves és un símptoma greu del procés de substitució de la llengua, però a què es deu una davallada tant accentuada en aquesta franja d'edat en particular?

No podem oblidar el context estructural on s'estan produint aquests processos: un mercat global que, en pro de l'optimització d'esforços i l'obtenció del màxim benefici, arracona les llengües minoritàries mentre afavoreix la tria de les llengües més dominants i disponibles. En aquest sentit, l'efecte homogeneïtzador que exerceixen els mitjans de comunicació, el món d'Internet, les xarxes socials i les plataformes digitals és enorme i tenen una gran influència en la socialització lingüística de la població jove, en especial dels adolescents –l'anomenada Generació Z– que tendeixen a construir les seves identitats a l'espai virtual. Hem pogut observar clarament una saturació dels usos del castellà en el paisatge lingüístic dels joves: tot i no ser la seva llengua inicial, s'acaben familiaritzant més amb aquest idioma perquè és el que predomina en tots els espais lúdics i d'entreteniment. Com a conseqüència, la seva autoestima lingüística cau en picat quan el català no és mai la llengua que fan servir els *influencers* i creadors de contingut amb més visites, quan no té representació en el cinema, en les sèries juvenils de la TV, les plataformes digitals o l'escena musical *mainstream*. Tota experiència està lingüísticament constituïda i l'associem al llenguatge en què la vivim. Si l'oci dels joves és fonamentalment en castellà, el seu món de referència també ho acaba sent, i així es multipliquen les possibilitats perquè també es converteixi en la seva llengua de preferència en els usos interpersonals. Per revertir aquesta deriva cal crear les condicions perquè el català sigui la llengua natural del món que els arriba als joves, sobretot des de les pantalles.

Tot i que l'hegemonia del castellà en l'entreteniment sembla tenir un pes important a l'hora d'explicar el retrocés del català en les noves generacions digitals, aquesta no deu ser l'única causa. Possiblement hi intervenen més factors, que poden variar en funció del context demolingüístic particular. Aquest treball, limitat en temps i recursos, no ha pogut abordar-los amb prou profunditat; més aviat s'ha plantejat amb caràcter exploratiu, fet que ha obert la porta a plantejar noves qüestions per a futures recerques més aprofundides i sistemàtiques:

1. El comportament lingüístic observat es pot fer extensible en els joves i adolescents de les diferents àrees geogràfiques del territori català? O variarà significativament en funció del context demolingüístic i del gruix de població immigrant de cada zona?

   A partir dels resultats d'aquesta recerca, la immigració no sembla ser, a priori, un factor determinant a l'hora d'explicar el canvi lingüístic dels joves catalanoparlants ni la seva creixent identificació amb el castellà. Tanmateix, és evident que és un factor que no pot ser passat per alt; caldria estudiar amb detall fins quin punt té poder per canviar percepcions, estils de vida i els usos lingüístics quotidians de la població autòctona, en general, i dels adolescents i joves, en particular.

2. Com afecta el canvi lingüístic en la identitat cultural i política dels joves? Tot i que aquesta qüestió s'ha intentat introduir mínimament, és massa complexa per treure'n

conclusions clares sense estudiar-la de forma més exhaustiva.

3. Que els joves catalanoparlants inicials es relacionin entre ells en castellà pot ser una moda temporal? O serà un comportament prolongat en el temps i consolidat en les trajectòries individuals d'aquests joves? En el futur, continuarà aquesta generació la transmissió del català cap als seus fills?

   Tal com mostra la literatura sociolingüística recent, el fenomen de joves catalanoparlants que muden al castellà és força recent i candent, ja que en recerques anteriors era estrany trobar joves catalanoparlants que s'identifiquessin amb el castellà, mentre que eren habituals els perfils de castellanoparlants que buscaven oportunitats per adoptar el català. Si bé alguns dels arguments als que recorren els adolescents d'avui ja se sentien a principis dels anys 90, n'hi ha de nous que confirmen la pertinència d'aquest estudi. Les profundes transformacions de la societat digital semblen tenir un paper preeminent a l'hora d'entendre com s'ubiquen socialment les noves generacions i com es configuren les seves experiències lingüístiques.

8. Bibliografia i webgrafia

Argenter, J.A., Castellanos, J., Jorba, M., Molas, J., Murgades, J., Nadal, J.M. i Sullà, E. (1979). Una nació sense estat, un poble sense llengua. *Els Marges* (15).

Bielsa, J. (2021). *El rol dels nous referents audiovisuals en la tria lingüística dels joves a Catalunya* (Treball de fi de grau no publicat). Universitat Autònoma de Barcelona, Catalunya.

Bretxa, V. (2014). *El salt a secundària. Els canvis en les tries lingüístiques i culturals dels preadolescents mataronins en la transició educativa.* (Tesi Doctoral. Universitat de Barcelona, Catalunya). Consultat des de: https://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/145561/VBiR_TESI.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Boix-Fuster, E. (2009). *Català o castellà amb els fills? La transmissió de la llengua en famílies bilingües a Barcelona* (1a ed.). Sant Cugat del Vallès: Editorial Rourich.

Bourdieu, P. (1985). *¿Qué significa hablar? Economía de los intercambios lingüísticos.* Akal universitaria; Educación 81. Torrejón de Ardoz: Akal.

Bourdieu, P. i Wacquant, L. (1994). *Per a una sociologia reflexiva*. Barcelona: Herder.

Cabré, A. (1999). *El sistema català de reproducció: 100 anys de singularitat demogràfica*. Barcelona: Pòrtic Edicions.

Candel, F. (1964). *Els altres catalans*. Barcelona: Edicions 62.

Cardús, S. (1991). Autoestima, autoodi i conflicte d'identitats. Dins *Cinquenes jornades: El nacionalisme català a la fi del segle XX* (p. 48-76). Barcelona: Edicions de la revista de Catalunya.

Cardús, S. (2000). *El desconcert de l'educació*. Barcelona: La Campana.

Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu (2021). *Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO a Catalunya. 2006-2013-2021*. Generalitat de Catalunya.

Direcció General de Política Lingüística i Idescat (2019). *Els usos lingüístics de la població de Catalunya: Resultats de l'Enquesta d'usos lingüístics de la població 2018*. Generalitat de Catalunya. Consultat des de: https://www.idescat.cat/pub/?id=eulp

Ferrer i Gironès, F. (1985). *La persecució política de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions 62.

Flors, A. i Vila, F. X. (2014). Justificant les preferències. Com argumenten les opcions lingüístiques els adolescents catalans. *Treballs de Sociolingüística Catalana: Les ideologies lingüístiques*, *24*, 173-99. doi: 10.2436/20.2504.01.75

Junyent, C. (2020). *El futur del català depèn de tu*. Barcelona: La Campana.

Lladonosa, M. (2019). Orígens, evolució i crisi de la noció de "Catalunya, un sol poble". *La cohesió social a la Catalunya del segle XXI*. Consultat des de: https://cohesio-social.iec.cat/annex-2-origens-evolucio-i-crisi-de-la-nocio-de-catalunya-un-sol-poble/

Mollà, T. (2001). *Ideologia i conflicte lingüístic*. Alzira: Edicions Bromera.

Ninyoles, R. L. (1969). *Conflicte lingüístic valencià: Substitució lingüística i ideologies diglòssiques*. València: Tres i Quatre.

Pujolar, J. (1997). *De què vas, tio?* Barcelona: Empúries.

Pujolar, J., González, I. i Martínez, R. (2010). Les mudes lingüístiques dels joves catalans. *Llengua i ús: Revista Tècnica de Política Lingüística*, (48).

Sorolla, N. (2009): Casa, escola i pati: usos lingüístics quan s'acaben les classes. Síntesi i anàlisi de l'estudi sociodemogràfic i lingüístic als centres d'educació secundària de Catalunya. *Noves SL.*: *Revista de sociolingüística, 21* (1), 1-15.

Annex 1: El guió de l'entrevista

(Preguntes orientades a comentar les respostes al qüestionari emplenat prèviament)

BLOC 0. Introducció

1. Em comentaves que vas néixer a ..... i que ara vius a ..... Oi?

2. Molt bé. Parla'm una mica de tu: quants anys tens? què t'agrada fer? Quins interessos tens? Quines són les teves aficions?

BLOC 1. La família

3. Amb qui vius a casa? (la mare, el pare, tots dos, els avis...)

4. Tens germans?

5. T'agrada fer activitats en família?

6. Em comentaves a l'enquesta que a casa parleu generalment en (CT/ CT-CS / CS). Oi?

Si respon CT-CS ...
- Quina de les dues llengües predomina?
- En quines situacions s'usa una o altra llengua? (Per exemple, durant les converses dels àpats, en què es parla? I quan els pares et renyen?)

7. És la primera llengua que vas començar a parlar de petit/a?

8. T'interessa estar al corrent de les notícies i del que passa al món? A casa teva, quins canals o programes de TV informatius miren? Quins diaris llegeixen?

9. La llengua que parles a casa és la que fas servir també en altres espais o moments del teu dia a dia? (amb els amics, quan vas a comprar, quan vas a l'escola o a fer esport, etc.).

BLOC 2. Pràctiques culturals i de lleure

10. Quantes hores diàries dediques a veure contingut audiovisual? (TV, sèries, *streams*, etc.). Diferencia hores diàries entre setmana i el cap de setmana.

11. Dius que actualment consumeixes contingut en (CS/ANG), majoritàriament. I de petit/a, si miraves dibuixos animats, quin canal de TV solies mirar? En quina llengua?

12. Si hi hagués més oferta en català del contingut que t'agrada, ho preferiries? O continuaries mirant el mateix que mires ara? Per què?

13. I les xarxes socials, quanta estona les utilitzes en el teu dia? Em deies que fas servir sovint (anomenar XXSS que ha marcat l'alumne).

14. Dius que utilitzes freqüentment (CT/ CT-CS / CS) a les xarxes. Com és? Amb qui et relaciones a través de les XXSS? Per què en aquesta llengua?

15. (Només si ha marcat que llegeix:)

- Quin tipus de llibres t'agrada més llegir? (còmics, novel·les, revistes, etc.)
- Dius que ho fas sovint en (CT / CT-CS / CS).
- Si anessis a comprar un llibre nou, que comptés tant amb la versió en català com en castellà, quina triaries? Per què?

BLOC 3. El centre escolar

16. A l'institut, normalment et dirigeixes en (CT / CT-CS / CS) amb els professors oi?
I els professors en quina llengua solen dirigir-se a vosaltres dins l'aula? (sense comptar professors de llengües específiques). I a fora, per exemple, entre els passadissos, al pati, etc.?

17. Amb els teus companys, dins i fora l'aula, em dius que parles en (CT / CT-CS / CS). Per què fas servir aquesta i no una altra?

18. Quina llengua sents amb més freqüència entre els teus companys de classe? I del curs sencer?

19. Fas alguna activitat extraescolar? (practicar algun esport, música, escoltisme, etc.). Quina llengua es parla?

BLOC 4. Amistats i espais informals

20. Fora de l'horari escolar, qui són els teus amics? És a dir, són de l'institut o d'un altre centre? Del mateix curs que tu o d'un altre?

21. Quines activitats t'agrada fer amb els teus amics?

22. Dius que amb ells sols parlar (CT / CT-CS / CS). Per què? És la llengua que ells solen parlar amb les seves famílies?

23. Si entre els teus amics alguns són castellanoparlants i d'altres catalanoparlants, quina llengua predomina en les vostres converses?

BLOC 4. Autoidentificació

24. Quina llengua utilitzes més en el teu dia a dia? Tenint en compte els diferents àmbits en què les fas servir (la família, l'escola, els amics, etc.) quina predomina més?

25. I amb quina t'identifiques més? És a dir, amb quina et sents més a gust? (Per identificació, pots entendre aquella llengua amb la que generalment penses, amb la que expresses els teus

sentiments, amb la que t'enfades o estimes...).

26. Quan siguis gran, t'importaria canviar de llengua? Si, per exemple, trobessis una parella que parla una altra llengua o si visquessis a l'estranger. En quina llengua t'agradaria parlar als teus fills?

27. (Si ha marcat alguna afirmació destacable en la pregunta 20 de l'enquesta, comentar-la. Per exemple:)

- Dius que t'agrada més sentir a parlar castellà que català... Per què?
- Dius que no serveix de res aprendre català. Per què? Creus que no el faràs servir en el futur?
- Dius que el català és una llengua que sona malament/antiquada/ de poble. Què t'ho fa pensar?
- A Catalunya, el català és més important que el castellà, o menys?
- Creus que el català és una llengua més difícil d'aprendre que el castellà? Per què? Creus que és bona la teva comprensió i expressió (oral i escrita) de català?
- Creus que entre tots hauríem d'esforçar-nos més per fer servir el català?

28. Creus que es pot ser espanyol i parlar català? O ser català i parlar espanyol (o altres llengües)?

31. Contesta'm com t'identifiques tu d'entre aquestes quatre opcions: Creus que ets...

a) Un català que viu a Catalunya
b) Un espanyol que viu a Catalunya
c) Un català que viu a Espanya
d) Un espanyol que viu a Espanya

Annex 2: Graella d'anàlisi

L'anàlisi de les dades recollides amb les entrevistes semi-estructurades s'ha dut a terme mitjançant la utilització d'una graella de doble entrada. Primer, s'introdueix una breu descripció dels informants i la caracterització del seu entorn, familiar i social, per contextualitzar les seves afirmacions. A continuació, s'hi classifiquen diverses cites textuals extretes de les entrevistes, relacionades amb els principals codis d'anàlisi seleccionats.

Dades rellevants	**Informant 1** Centre: INS Els Tres Turons Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català - Llengua d'ús social: Català i castellà Descripció: Noi de 15 anys. La seva llengua inicial és el català, que és la llengua familiar i la primera que va aprendre a parlar de petit. Actualment viu amb els seus avis, amb qui parla generalment en català, amb excepció de l'avi, que ho fa en castellà. Amb els companys de l'institut utilitza tant el català com el castellà, i amb els amics de fora l'institut té tendència a comunicar-se en castellà. A les activitats extraescolars també combina l'ús d'ambdues llengües. En relació al seu consum audiovisual, li agrada mirar vídeos sobre temes de ciència al Youtube, quasi sempre en anglès. També mira la tele amb els avis, una estona cada dia, majoritàriament el TN i programes de TV3. De petit mirava dibuixos animats gairebé sempre en castellà, a Clan i Boing. Malgrat no tenir un compromís ferm amb l'ús del català, mostra tenir certa consciència lingüística i creu que la gent s'hauria d'esforçar a fer servir més el català.
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	"És inconscient, de vegades. Et parlen en castellà, llavors ja et deixes emportar i segueixes en castellà. És lo més còmode, vulguis o no, traduir és difícil." *Si existís més contingut (sobre ciència) en català a Youtube, creus que t'interessaria mirar-lo?* "Crec que seria una combinatòria d'una mica de cada, per tenir més facilitat i més comoditat a l'hora d'estar mirant un vídeo en català. [...] D'altra banda seria un dia que m'aixequés inspirat, doncs clar, mirar-ho en anglès per anar agafant l'entonació, anar agafant l'afluència, una mica, les paraules. [...] De fet, miro en anglès pel contingut, perquè no hi ha contingut en català, o hi ha un contingut o molt generalitzat o molt poc especialitzat. I clar, aleshores, ja inconscientment vaig a l'anglès, perquè sé que trobaré més contingut i probablement millor. És per pura estadística. És trist, però és la realitat."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	

Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	"Amb els meus amics sí que moltes vegades es parla castellà, moltes. Perquè alguns que altres són castellans, i no tenen cap problema en parlar català, però els hi és més fàcil parlar en castellà, i aleshores jo m'adapto amb ells, no tinc cap problema. Aleshores, quan hi som tots, que llavors ja sí que és quasi quasi un 50-50 de catalans-castellans, unes horetes escoltes castellà, les altres escoltes català. Algú et parla en català, l'altre contesta en castellà, viceversa."
Enunciats tòpics	"També he de dir que últimament es troba contingut en català a l'Instagram, cosa que abans mai ho havia vist. I és una cosa que, mira, a mi m'ha sorprès i m'ha sorprès de bona manera, la veritat. De dir: ostres, hi ha gent que no està avergonyida de parlar català i fa vídeos en català." "Si hagués de descriure'm a algú de fora d'aquí, possiblement diria un català que viu a Espanya. Francament, perquè jo crec que és molt més fàcil per a la gent dir que visc a Espanya que visc a Catalunya, perquè a lo millor ni ho saben."
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	"amb un desconegut [...] jo sempre em dirigeixo en català, a no ser que estigui en un entorn en què es parla tot castellà, aleshores sí. Però si és algú pel carrer, o el que sigui, el meu primer instint és dirigir-me en català directament." *I tu com t'identifiques...?* "Jo crec que a priori, diria la de català que viu a Catalunya."
Actituds d'indiferència	
Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	"No me'n recordo de quins són els motius pels que mirava, quasi sempre, per no dir sempre amb petites excepcions, dibuixos animats en castellà." "De fet, miro en anglès pel contingut, perquè no hi ha contingut en català, o hi ha un contingut o molt generalitzat o molt poc especialitzat. I clar, aleshores, ja inconscientment vaig a l'anglès, perquè sé que trobaré més contingut i probablement millor." "És inconscient, de vegades. Et parlen en castellà, llavors ja et deixes emportar i segueixes en castellà." *Diries que potser una de les dues llengües cedeix més que l'altra?* "Sí, el català canvia més fàcil al castellà. [...] Sí, castellà és la tònica."

Dades rellevants	**Informant 2** Centre: INS Domènech i Montaner Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: català - Llengua d'ús social: castellà Descripció: Noi de 16 anys. Viu amb els seus pares, amb qui sempre ha parlat en català, que és la primera llengua que va aprendre, tot i que amb els avis parlava en castellà. Fora de l'àmbit familiar parla habitualment en castellà, sobretot a l'institut i amb els amics, però també quan fa extraescolars d'esport (futbol, gimnàs). En relació al seu consum audiovisual, a casa miren la Sexta, Antena 3 i TV3. Li agrada mirar sèries cada dia i ho fa en castellà sempre. De petit mirava dibuixos animats, també en castellà, a Clan i Boing
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	"És més útil aprendre anglès que català. Perquè és la que es parla més, perquè vagis on vagis, si no saps anglès... Entre el castellà i el català, el castellà, perquè és com més internacional, pots arribar a més gent."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	*Dius que amb els amics, fora de l'institut, també parleu castellà. Ells amb les seves famílies què solen parlar?* "Molts parlen en castellà, són castellanoparlants. Jo sé distingir que quan parlo amb els meus pares ho faig en català i amb els amics en castellà."
Enunciats tòpics	*Creus que queda més "guai" parlar en castellà que el català?* "No sé, potser el castellà és com més fluid. El català sona més com artificial." "Jo, per exemple, no soc independentista, saps, però parlo català igualment. O sigui, també em sento català perquè visc aquí i Catalunya m'ho ha donat tot, però aquest tema de la independència no, no m'agrada, però parlo català."
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	*A part de mirar sèries en castellà, alguna vegada ho fas en altres idiomes? Català, anglès?* "En català no. No m'agrada en català, no sé, perquè és un català com molt sofisticat i no ho entenc." *En quin sentit, sofisticat?* "Per exemple doncs que parlen molt formal, massa bé. Se'm fa estrany, artificial. En canvi les notícies en català no, les entenc perfectament, sona millor. Però les pelis i sèries no, en castellà sempre." *No hi ha hagut mai cap sèrie en català que t'hagi agradat? Les juvenils tampoc?* "No, en castellà sempre. Merlí és catalana i la mirava en castellà."

	"potser el castellà és com més fluid. El català sona més com artificial." *Només a les sèries o també quan la gent normal el parla? Els profes, per exemple?* "Sí, amb els profes també em passa. Per exemple, quan parla la profe de català, és com que té un català molt estricte, que és molt catalana, i a vegades em fico nerviós i necessito doncs parlar en castellà."
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	*A nivell personal, amb quina t'identifiques més? Amb quina penses tu interiorment?* "Amb el castellà m'identifico més, em sento més a gust. Pensar, no sé en quina llengua penso, mai m'hi he fixat. Però, per exemple, quan m'enfado em surt en castellà, fins i tot amb els meus pares." "Potser diria que em sento un espanyol que viu a Catalunya." "Jo, per exemple, no soc independentista, saps, però parlo català igualment. O sigui, també em sento català perquè visc aquí i Catalunya m'ho ha donat tot, però aquest tema de la independència no, no m'agrada, però parlo català."
Actituds d'indiferència	
Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	*En quina llengua parles amb els profes de l'institut?* "Jo m'hi dirigeixo en castellà. Els profes, molts, parlen en català." *I als professors que no són de llengües específiques també els parles en castellà?* "Als de català en català, els d'anglès en anglès. Però a tots els altres en castellà, sí. A vegades em surt en català i a vegades en castellà, és depèn de com em surti, però normalment en castellà." *I com és que tu t'hi dirigeixes en castellà si ells et parlen en català?* "No sé. Em surt." *Per costum? Perquè em deies que amb els companys i amb els amics també parles sempre en castellà, no?* "Sí, perquè potser és que com que estic tot el dia parlant amb els companys en castellà, i no sé què, com que ja ho tinc interioritzat, inconscientment. No té res a veure amb que m'agradi més el castellà que el català, és com automàtic." *A nivell de tot l'institut, quina llengua creus que s'utilitza més?* "El castellà bastant més. Més que abans. Potser és perquè el Youtube, per les xarxes socials, per la música, que se'ns ha anat com implementant més el castellà." *La gent imita allò que veu?* "Per exemple, com que quasi totes les músiques són en castellà o llatinoamericanes, la gent va parlant més en castellà, en castellà, en castellà. I els youtubers i influencers també influencien molt, perquè per exemple, hi ha moltes expressions que la gent les utilitza en castellà i llavors ja segueixen [parlant] en castellà."

Dades rellevants	**Informant 3** Centre: INS Els Tres Turons Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català - Llengua d'ús social: Català i castellà Descripció: Noi de 15 anys. Viu amb els seus pares i el seu germà. A casa sempre ha predominat l'ús del català, que és la primera llengua que va aprendre a parlar. Però el pare, que és de Galícia, els parla en castellà. Amb els companys de l'institut, els amics de fora i amb els companys de hoquei diu que utilitza les dues llengües, però que predomina majoritàriament el castellà. Explica que des que s'ha acostumat a parlar en castellà amb els amics de l'institut, a casa han començat a fer servir més el castellà, que combinen amb el català. Pel que fa al seu consum audiovisual, explica que a casa solen mirar Telecinco i Antena 3. A més, li agrada mirar sèries i alguns *streamers* o *youtubers* (com Auron Play), i ho fa sempre en castellà. De petit també mirava dibuixos animats en castellà a Boing, Disney Channel i Neox.
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	*El contingut que sols mirar* [streams, sèries] *és majoritàriament en castellà, no? En català no en mires mai?* "No, perquè majoritàriament són tots els streamers parlant castellà, ja per englobar també com els que són de fora de Catalunya. Per ser més internacionals parlen en castellà." *I si, per exemple, hi haguessin streamers que fessin contingut similar al que a tu t'agrada en català, t'interessaria mirar-los? O potser no gaire?* "Sí. Estaria bé, mira." *Aquests* [vídeos de Tik Tok i de Youtube] *majoritàriament també et surten en castellà, no?* "Sí. Hi ha alguns-, hi ha un que m'està sortint molt últimament que fa vídeos en català i té moltes visites. *I tu quins prefereixes? És a dir, si has de triar.* "No hi ha un en concret, veuria el que m'entretingués més." *Llavors diries que tries els vídeos més aviat pel contingut que no pas per la llengua amb què els fan?* "Sí. La qüestió és entendre-ho i ja està." *I per què creus que és més important aprendre anglès o francès que no pas català?* "Per la utilitat, potser. Pel món laboral també, per quan siguis gran."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
	A part dels profes de llengües, amb els altres en quina llengua parles? "Depèn de la llengua que parli el profe. Si veig que li predomina el castellà, doncs li parlo en castellà. Sinó en català." *O sigui, hi ha professors que potser no són de castellà, però que fora de classe o dins de classe parlen en castellà també?*

Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	"Sí, depèn de com els sigui més còmode. També potser estan bastant rato parlant en castellà, i després en català, i van canviant a lo millor." *Per què creus que predomina el castellà al teu curs? Potser perquè són gent que a casa seva parla castellà?* "Sí. Perquè hi ha més gent que els hi predomina el castellà. Llavors ells parlen castellà i gent com els altres-, jo per exemple, si algú em parla castellà, jo li parlo en castellà, perquè li sigui més còmode a ell també." *O sigui, la gent que parla en català s'acaba adaptant als que parlen castellà?* "Sí." *I de vegades no passa al revés? A vegades són els que parlen en castellà els que canvien?* "Realment no sé, poques vegades, però sí." *I a hoquei en què parleu més? Amb l'entrenador o els companys.* "Depèn. Amb l'entrenador en català, però hi ha també varis jugadors que parlen en castellà, llavors jo m'adapto a ells."
Enunciats tòpics	
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	*I mires, alguna vegada, sèries en català?* "Sèries a mi ja em costa més, perquè se'm fa estrany. En castellà les trobo més entretingudes." *Què vols dir més entretingudes? Se't fa estrany com sonen en català?* "Sí, també." *I, per exemple, a vegades has provat de mirar una sèrie doblada en català?* "No, això no, no m'agrada." *I sèries catalanes com les de, jo què sé, per exemple de TV3 o així? Se't fan rares?* "Sí. No, no m'agrada com sona." *Quan mires sèries en català dius que se't fa estrany i no t'acaba de molar, i prefereixes mirar-les en castellà. Amb els youtubers o vídeos d'internet no et passa? Se't fa més natural sentir el català?* "No, perquè ells ho fan com més natural i llavors se'm fa menys estrany. És com diferent. Amb una sèrie no, fins i tot canviaria de canal."
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	*I a nivell més personal, amb quina t'identifiques més? És a dir, per una banda, amb quina et sents més a gust i amb quina penses tu interiorment?* "Jo crec que el català, perquè fins ara, o sigui, fins farà un any o un any i mig, per allà, he començat a utilitzar més el castellà, però jo sempre he utilitzat el català. Però em sento a gust amb les dos." "No sé, jo em sento espanyol, normal, d'Espanya. Català, català, per part de la família de la meva mare, però tampoc molt. I de Galícia, lo que he dit, 50-50, perquè quasi tota la meva família és de fora."
Actituds d'indiferència	"jo sempre he utilitzat el català. Però em sento a gust amb les dos." "No sé, jo em sento espanyol, normal, d'Espanya. Català, català, per part de la família de la meva mare, però tampoc molt."

Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	"ara jo també he començat a parlar una mica més el castellà per costum, perquè aquí a l'insti, hi ha gent que la seva llengua materna és el castellà. I això, doncs res, vaig combinant."
Dades rellevants	**Informant 4** Centre: INS Els Tres Turons Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català i castellà (predomina la primera) - Llengua d'ús social: Castellà Descripció: Noia de 15 anys. La seva llengua inicial ha estat des de petita la combinació de català (per parlar amb la mare) i de castellà (per parlar amb el pare). Actualment els pares estan separats i viu sempre amb la seva mare i els seus germans, de manera que predomina l'ús del català en l'àmbit familiar. També fa servir el català a l'institut, per dirigir-se als professors, i quan fa volei. Amb els companys de classe barreja l'ús de català i castellà, però amb el seu grup d'amics habitual parla sempre en castellà. Pel que fa al seu consum audiovisual, a casa solen mirar TV3 per informar-se de les notícies. De petita mirava dibuixos al Súper 3, però actualment ja no sol consumir contingut en català, sinó que prefereix mirar programes de FDF, Telecinco, TV2 i sèries de Netflix, sempre en castellà. A més a més, dedica unes quantes hores al dia a fer servir les xarxes socials (Instagram, Tik Tok, Youtube).
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	*Em comentaves a l'enquesta que creus que és més útil aprendre anglès o francès que català.* "Sí, em referia per anar pel món, que l'anglès es parla molt més a tot el món llavors et serveix més, per viatjar o pel fet que com ara la gent està molt més barrejada." "Jo crec que si busques [sèries en català] en pots trobar, perquè òbviament hi ha d'haver de tot, però no sé. El que mires a la tele quasi tot està en castellà a tot arreu."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	*I amb els teus amics fora de l'horari escolar?* "Amb els amics ens agrada anar a fer una volta, a prendre algo. La majoria són de l'insti, del mateix curs que jo. I sempre parlem en castellà." *I ells a casa parlen castellà o català?* "Ells amb la seva família parlen en castellà, per això jo estic acostumada a parlar amb ells sempre en castellà. Però, per exemple, tinc una altra amiga que a casa parla català i castellà, i amb ella anem barrejant els dos, anem parlant castellà-català."

Enunciats tòpics	"És que el català és un idioma així com... [...] El català és com més complicat, el vocabulari és més extens. Bueno depèn. Però no em sona tant bé." *A l'enquesta comentaves que el català sona antiquat o de poble. Creus que és un idioma que no us representa als adolescents?* "Sí, una mica. També és depèn de com l'utilitzis. Per exemple, la meva àvia no parla igual que la meva mare, clar, també s'ha perdut una mica. Si tothom parlés com els nostres avis sí que et diria que és un idioma súper antiquat, per les paraules i tot. Però el català també s'ha modernitzat una mica, s'ha adaptat a l'actualitat. Amb el castellà suposo que igual, però el to és diferent, no és tant de poble." "Jo, de música, escolto una mica de tot, però molt més en plan reggaeton o coses així. Llavors, per exemple, en català no, el ritme també es diferent."
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	*I escoltes música en català?* "No. No, no, directament no m'agrada. Se'm fa raro. Igual que les pel·lícules en català, tampoc." *Per què? És el doblatge el que no t'agrada? O les catalanes tampoc?* "No ho sé, en general que siguin en català em sona raro, i no sé, no m'agraden. Potser és perquè jo, de música, escolto una mica de tot, però molt més en plan reggaeton o coses així. Llavors, per exemple, en català no, el ritme també es diferent." *I si es fes contingut del que a tu t'agrada en català, t'interessaria o no?* "Bueno. Potser em continuaria sonant raro però sí que em donaria igual." "No sé, és que el català és un idioma així com... o sigui, el català no m'agrada tant com el castellà. Em sento més còmode i trobo més les paraules en castellà."
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	*Al final del dia, quina llengua has parlat més?* "Jo crec que majoritàriament el català, entre casa, l'insti i el volei. Però si comptem les xarxes socials, potser seria el castellà, sumant que parlo en castellà amb els meus amics de fora i a les xarxes socials." *I a nivell més personal, amb quina* de les dues creus que *t'identifiques més? És a dir amb quina et sents més a gust i amb quina penses tu interiorment?* "Pensar interiorment ho faig en català. Però em sento millor parlant en castellà. No sé, és que el català és un idioma així com... o sigui, el català no m'agrada tant com el castellà. Em sento més còmode i trobo més les paraules en castellà. I jo crec que penso en català perquè és la que he parlat sempre a casa." *Fins quin punt van lligats l'idioma i la identitat d'una persona?* "Jo crec que no van lligats, perquè una cosa és el que parles i l'altra com tu et sents. Per exemple, potser parles català però et sents més còmode, com per exemple jo, parlant en castellà. Doncs jo crec que depèn de com et sentis tu, sí que es pot barrejar. [...] Jo m'identifico com a espanyola que viu a Catalunya."
Actituds d'indiferència	
	Dius que normalment no mires contingut audiovisual en català. Has vist alguna vegada sèries en català?

Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	"Sí! Havia mirat Merlí i la Riera quan ho feien de petita. També mirava els dibuixos al Súper 3. Sobretot mirava en català de més petita." *I per què ara ja no? No hi ha contingut per a la teva edat en català?* "No sé. Bueno, l'any passat de tant en tant també mirava les noies de l'Hoquei però no sé, realment miro més coses en castellà en general. Jo crec que si busques [en català] en pots trobar, perquè òbviament hi ha d'haver de tot, però no sé. El que mires a la tele quasi tot està en castellà a tot arreu."
Dades rellevants	**Informant 5** Centre: INS Els Tres Turons Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Castellà - Llengua d'ús social: Català Descripció: Noia de 15 anys. Viu amb els seus pares i la seva germana. La seva llengua inicial és el castellà, que és la primera que va aprendre de petita i la que ha parlat sempre amb els seus pares. Fora de l'àmbit familiar, el castellà no predomina en altres espais del seu dia a dia: amb els companys de classe i amb els seus amics generalment fan servir el català (excepte en comptades ocasions). En altres moments del seu dia a dia Li agrada llegir, mirar anime, escoltar música, quedar amb els amics. Pel que fa al seu consum audiovisual, a casa solen mirar canals com Antena 3 o Telecinco. A ella, pel seu compte, li agrada mirar *anime*, normalment en japonès (llengua original) i amb subtítols en castellà. De petita mirava dibuixos animats a Boing, Clan i Disney Channel.
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	*Els vídeos que mires a Tik Tok i a Instagram en quina llengua t'apareixen?* "Sobretot anglès i castellà. A vegades a Tik Tok m'ha sortit gent fent vídeos en català, però és com que em sorprèn perquè de normal la gent no parla en català [a Tik Tok] per molt que siguin de Catalunya." *I si hi hagués més contingut, més vídeos dels que t'agraden però en català, els miraries?* "Sí, ho miraria. La llengua m'és indiferent, si l'entenc."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	"El castellà només el parlo a casa, amb els companys i els amics acostumo a parlar en català perquè aquí és la que es fa servir més. Però per exemple, tinc una amiga que és d'Argentina i el català no li és còmode, llavors de normal sempre parlem en castellà." "Per exemple, la meva amiga argentina sap parlar català perquè fa molts anys que està aquí, però se li fa molt incòmode i llavors tu notes que mentres parla està incòmode perquè no li surt, té el seu accent, i el català li costa moltíssim i li fa molta vergonya. A vegades sí que ha sigut en plan, va, intentem parlar en català, però no li agrada, parla en català amb els profes si té l'obligació, però amb nosaltres està molt més còmode en castellà, llavors perquè estigui còmode li parlem en castellà."

	Amb els companys de classe parleu tant català com castellà? Aneu barrejant? "Sí. Bueno, entre els meus amics de normal sempre parlem en català, tot i que amb alguns tenim excepcions, per exemple hi ha una amiga que jo li puc parlar en els dos idiomes, que m'és indiferent, o hi ha un que només li parlo en castellà. Però de normal sempre és en català." "De normal en català, [...] tot i que hi ha gent que si ja la veus que més o menys-, pues ja vas amb un idioma predeterminat." *O sigui penses que a vegades l'aspecte físic d'algú et fa pensar que aquella persona no en sap?* "No ho sé, és molt raro d'explicar, tipo, no ho sé, no sé com explicar-ho." *Sí, em sembla que t'entenc. Et penses que aquella persona no sap parlar català i ja directament, inconscientment, li parles en castellà.* "No, o no sap parlar català o li és molt més còmode parlar en castellà, per exemple. O al revés, si li és molt més còmode parlar en català."
Enunciats tòpics	
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	*I què sols llegir habitualment?* "Normalment llegeixo llibres en català, m'agrada molt. Suposo que el gènere es podria dir adolescent, però varia bastant. Novel·les i també m'agraden els *mangas*. *Se't fa més fàcil llegir en català que en castellà?* "No és que se'm faci més fàcil, és que se'm fa més maco, tipus la manera d'expressar se'm fa més maca en català." *Comptant la llengua que parles a casa i la que parles aquí amb els companys i els amics, quina creus que predomina més al final del teu dia a dia?* "El català." *I a nivell personal amb quina t'identifiques més? Amb quina penses, amb quina et sents més a gust o prefereixes parlar?* "Jo penso en castellà." *Creus que es pot ser espanyol i parlar en català, o ser català i parlar en espanyol? És a dir, van vinculats l'idioma amb el sentiment de pertinença o identificació nacional?* "O sigui, sí i no. Jo soc catalana, sé parlar català, soc espanyola, sé parlar castellà. Soc espanyola i puc parlar català. Va lligat que si ets català parlaràs català, però no vol dir que si ets espanyol no puguis parlar català. No té res a veure." *I tu com t'identifiques...?* Una catalana que viu a Espanya. *D'acord. I si et dirigeixes a una persona que no coneixes i no hi has parlat mai, normalment quina llengua fas servir per començar la conversa? Per exemple, si vas a comprar.* "De normal en català [...]."
Actituds d'indiferència	

Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	*I entre la gent de la teva classe o del curs sencer, tu quina llengua sents que es parla més? Quina predomina?* "El català, jo crec." *Al teu grup d'amics tothom parla català a casa amb les seves famílies? O no té per què?* "No, alguns parlen a casa en català però també hi ha gent que parlem en castellà amb els pares. Però és com que s'intueix que a l'insti parlaràs en català. De normal sempre parlem en català als profes i amics, llavors per molt que a casa parlis castellà, aquí parles català."
Dades rellevants	**Informant 6** Centre: INS Domènech i Montaner Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català - Llengua d'ús social: Català i castellà Descripció: Noia de 15 anys. Li agrada llegir, fer esport, la música i balla sardanes com a extraescolar. Viu amb els seus pares i és filla única. La seva llengua inicial és el català, que és la primera llengua que va parlar des de petita. A més, també és la seva llengua habitual, que usa en gairebé tots els espais que conformen el seu dia a dia i la llengua que predomina amb els seus amics. Sobre el seu consum audiovisual, a casa miren diversos canals de televisió, com TV3 i Antena 3. També li agrada mirar sèries, la majoria en castellà. De petita mirava dibuixos al Súper 3, Disney Channel i Boing.
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	*Dius que la majoria de sèries que mires són en castellà perquè en català no trobes gaires sèries. Si hi hagués més contingut en català, t'interessaria mirar-lo?* "Sí, per què no. Bueno, depèn de com fos la sèrie." *Per tu és més important la qualitat del contingut que la llengua en què s'expressa?* "Sí."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	*Amb els teus companys, tant dins com fora de l'aula, em deies a l'enquesta que parles tan català com castellà, no?* "Sí, és depèn de la persona. Hi ha gent que he conegut parlant en castellà i llavors és com que he mantingut aquesta línia. Quan t'acostumes costa de canviar." *Aquestes persones parlen en castellà a casa, o no?* "Sí, moltes sí. Jo m'adapto." *I amb els amics de fora de l'institut?*

	"També passa el mateix, depèn de què parlin ells o de la llengua amb què ens haguem conegut."
Enunciats tòpics	
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	*Aquests llibres d'aventures, de misteri, amor, etcètera, en quina llengua sols llegir-los?* "En castellà." *En català mai?* "En català n'he llegit alguns, però no sé per què llegir m'agrada més en castellà. En català se'm fa més estrany, no sé per què. La gran majoria de llibres que tinc són en castellà." *Si anessis a la llibreria i el mateix llibre hi fos en la versió castellana i la catalana, triaries la castellana?* "Sí. Perquè és al que estic acostumada."
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	*El català és la teva llengua habitual, la que predomina en el teu dia a dia. És també la llengua amb la que t'identifiques a nivell més personal? Vull dir, la llengua que tu prefereixes fer servir generalment, amb la que et sents més a gust comunicant-te, amb la que penses interiorment o sents...* "Sí, el català."
Actituds d'indiferència	*Creus que es pot ser català i parlar en espanyol? O ser espanyol i parlar en català? És a dir, van lligats l'idioma i la identitat o sentiment nacional?* "Sí, clar. Que cadascú faci el que vulgui." *I tu com t'identifiques...?* "No sé. Catalana que viu a Espanya, o catalana que viu a Catalunya." És que no sé, depèn, és que realment m'és igual. Soc catalana, però alhora com que està dins d'Espanya, espanyola."
Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	*A nivell de tot el centre, quina llengua creus que predomina?* "Depèn, és com que hi ha diferents grups, llavors en alguns es parla català, en altres castellà, hi ha una barreja." *Creus que, en general, la gent s'hauria d'esforçar més per fer servir el català?* "Sí perquè, tot i que t'he dit que aquí a l'institut s'utilitza tant el català com el castellà, cada cop veig que s'utilitza més el castellà, entre els amics i això."

Dades rellevants	**Informant 7** Centre: INS Els Tres Turons Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català i castellà - Llengua d'ús social: Català i castellà Descripció: Noi de 15 anys. Viu amb els seus pares i el seu germà. A casa parlen català i castellà, barrejant ambdues llengües. En altres espais del seu dia a dia, com a l'institut o quan va a futbol, també tendeix a usar les dues llengües. Amb els amics de fora de l'institut també, però sobretot predomina l'ús del castellà. Pel que fa al seu consum audiovisual, destaca la seva afició pels *streams* de jocs d'ordinador, i també li agrada mirar sèries a Netflix. Les dues coses les mira sempre en castellà. A casa, amb els pares, miren diferents canals tant en català com en castellà: TV3, Antena 3, Cuatro, etc.
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	"M'agrada mirar *streams*, sobretot El Xokas, l'Ibai, i altres. Sèries de Netflix, també." *Tot això és en castellà, oi?* "Sí." *Si hi hagués més contingut d'aquest tipus disponible en català, t'interessaria mirar-lo?* "Sí, suposo. Si m'agradés sí." *O sigui que tries allò que mires pel contingut, i la qualitat, i no per la llengua en què s'emet?* "Sí. Jo encara no he vist ningú que faci el que fa l'Ibai en català, no existeix. Però si existís, podria veure tant un com l'altre."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	*A què et refereixes quan dius que el castellà és més important que el català, a Catalunya?* "Doncs per això que està passant ara de les vagues pel 25% de castellà, jo crec que està bé així com està." (= incoherència de discurs) *Vols dir que augmentaries el nombre d'hores en castellà o que no?* "No."
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	*Quan et relaciones amb els amics a les xarxes socials ho fas en castellà, també?* "Sí, molts cops sí. Perquè tinc amics que són de fora de Catalunya, d'Andalusia i tal, que els he conegut jugant a la play o a l'ordinador."
Enunciats tòpics	*Dius que t'agrada sentir parlar castellà i que és més fàcil d'aprendre que el català. Per què el castellà se't fa més fàcil?* "Sí, pels accents i tal, el català costa més, hi ha més variants."
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	
	A nivell personal, amb quina de les dues llengües t'identifiques més? Amb quina penses interiorment, amb quina t'enfades o t'emociones?

Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	"El castellà. Per exemple, comptar ho faig sempre en castellà. I enfadar-me també, però depèn de amb qui m'enfadi. Jo diria que un 90% és en castellà i un 10% en català." *Creus que es pot ser català i parlar espanyol? O ser espanyol i parlar català? És a dir, van lligats identitat o sentiment nacional amb l'idioma que un parla?* "Sí que es pot ser català i parlar espanyol, i al revés. No crec que vagin lligats un i altre. Jo, per exemple, soc més de tirar cap als espanyols i això, però parlo en català." *Tu com t'identifiques...?* "Jo crec que soc un espanyol que viu a Espanya i un espanyol que viu a Catalunya, les dues coses." (= a l'enquesta marca un 1 de català i un 10 d'espanyol)
Actituds d'indiferència	
Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	*I amb els teus companys de classe i amb els amics fora de l'institut em deies que també parleu tant català com castellà, oi?* "Sí, una barreja." *I de què depèn que els parlis amb una o altra llengua? És en funció de l'idioma que parlin ells a casa?* "No, no sé, perquè potser a primer d'ESO els vaig començar a parlar en castellà, i ells a mi també, i pos ja m'he quedat amb el castellà." *Vols dir que a la que comences a parlar amb algú d'una manera, després agafes el costum i et resulta difícil canviar?* "Sí."

Dades rellevants	**Informant 8** Centre: INS Domènech i Montaner Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català - Llengua d'ús social: Castellà Descripció: Noia de 15 anys. Els seus pares estan separats i actualment viu només amb la seva mare, el padrastre i germanastres. A casa parlen una barreja de català i de castellà, en funció de la persona i del moment, tot i que predomina l'ús del català, que és també la llengua que va aprendre a parlar primer. La família de la mare (avis, tiets) és castellanoparlant, mentre que la família del pare és catalanoparlant. En el seu dia a dia només sol parlar català amb la família, ja que a l'institut parla castellà normalment, tant amb els companys de classe com amb els seus amics. També tendeix a usar el castellà als extraescolars (volei i gimnàs). En relació al seu consum audiovisual, li agrada mirar sèries, generalment en castellà, però de tant en tant alguna en català (com Merlí). De petita mirava dibuixos animats a Clan, Súper 3, Disney Channel i Boing.

Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	*Creus que si hi hagués més contingut, a nivell de sèries o pelis en català, t'agradaria mirar-les?* "Sí, si la sèrie m'agrada sí. Per exemple, Merlí m'agrada més mirar-la en català que en castellà, òbviament, llavors si la sèrie és xula, i el seu idioma és en català, me la miraré en català."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	
Enunciats tòpics	
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	*Tenint en compte que a casa parles sobretot en català, però que al llarg del teu dia a dia predomina el castellà (quan l'utilitzes amb els amics, els companys de l'insti, a volei, al gimnàs, etc.), amb quina de les dues llengües diries que t'identifiques més? Amb quina et sents més a gust, amb quina penses interiorment o amb quina t'enfades/t'emociones?* "Bua, no m'hi havia parat a pensar, però jo crec que penso en català, o no sé, potser a vegades també penso amb castellà, depèn de amb qui estigui aquell moment. O potser tinc un problema o em sento de tal manera per una persona determinada amb la que parlo castellà, i llavors penso en castellà. Depèn de la situació." *Tu creus que es pot ser espanyol i parlar en català o ser català i parlar en espanyol? És a dir, fins quin punt van lligats la llengua i la identitat o el sentiment nacional?* "No, no, no crec que vagin estrictament lligats. O sigui, la meva mare per exemple, crec que és considera espanyola perquè tota la seva família és espanyola i té un germà que va néixer al poble, i tal, però parla molt el català. No sé, potser se sent inclús més còmode parlant en català." *I tu en el teu cas, com t'identifiques?* "Catalana que viu a Espanya, o no sé, bueno, sí, sí. Podria dir una altra, però crec que aquesta."
Actituds d'indiferència	
	Amb els teus amics dius que fas servir el castellà habitualment. I amb els companys de classe, en quina llengua et sols dirigir? "Castellà també. Perquè potser ells sí que parlen més català a l'àmbit personal, però amb mi, jo em dirigeixo a ells gairebé sempre en castellà." *Com és?*

Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	"Per què em surt sol. No és que em senti més còmode, o no, sinó que, no sé, m'he acostumat ja. O sigui hi ha persones que dius, no, amb aquesta porto tota la vida parlant en català i li seguiré parlant en català. Però, per exemple, al meu grup d'amigues, d'aquestes n'hi ha només dos, a les altres els hi parlo castellà, i a elles també els hi surt parlar-me castellà." *Això passa, també, fins i tot amb amigues que a casa seva parlen català amb la seva família? I entre vosaltres parleu en castellà?* "Sí, sí, sí." *I tens amics que a casa parlin en castellà? I que no se sentin tant còmodes parlant en català.* "Sí que tinc algun amic que a casa parla castellà, però molts no. És que ho hem parlat molts cops, que a casa ens surt parlar en català i després, entre nosaltres, en castellà. Per exemple, a vegades estic al cotxe amb el meu pare parlant català, i puja una amiga al cotxe i de cop comencem a parlar les dues en castellà. És com algo automàtic, que ens surt." *A les xarxes socials em deies que sempre fas servir el castellà, oi?* "Sí, normalment sí, perquè parlo amb els amics i tal."

Dades rellevants	**Informant 9** Centre: INS Domènech i Montaner Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català - Llengua d'ús social: Castellà Descripció: Noi de 15 anys. Viu amb els seus pares. La seva llengua inicial és el català, que és la que sempre ha parlat amb la família i la primera que va aprendre de petit. Amb els companys de l'institut barreja l'ús del català i el castellà, amb predomini del castellà, i fa el mateix a les activitats extraescolars de bàsquet i gimnàs. Amb els amics fora de l'institut parla sempre en castellà. Pel que fa al seu consum audiovisual, a casa els pares solen posar TV3, i a ell pel seu compte li agrada mirar sèries i *streams*, sobretot en castellà però també canals anglesos. De petit mirava dibuixos animats a Boing, Clan i el Súper 3.
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	*A més de mirar canals de streamers en castellà i en anglès, en mires algun en català?* "No, no miro *streams* catalans. N'hi ha algun, però no em semblen tant interessants." *Pel contingut que donen?* "Sí, no perquè siguin catalans." *Llavors, si en fessin del tipus que a tu t'agrada, t'interessaria mirar-los?* "Sí, si fan el mateix contingut però canvien la llengua sí. O sigui, la llengua em dona igual."

Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	
Enunciats tòpics	"Jo crec que parlem més castellà perquè és com més còmode." *Còmode en quin sentit?* "En plan, és com més fàcil fer tonteries, fer bromes, i com que el nostre entorn social és en castellà, crec que és per això."
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	*T'agrada mirar sèries en català?* "No molt, depèn quina. Quan de petit mirava Plats Bruts no tenia cap problema. Però sí, igualment acostumo a posar-ho tot en castellà, però si és català, ho deixo en català."
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	*Tenint en compte que la major part del teu dia a dia parles en castellà, però que la llengua de casa ha estat sempre el català, amb quina de les dues creus que t'identifiques més? Amb quina penses tu interiorment, amb quina sents o t'emociones (quan t'enfades, quan estàs trist, etc.)?* "Jo crec que el català, però depèn de si estic en un entorn que s'està parlant castellà, llavors sí que penso interiorment en castellà. Sí, una mescla." *Al final del dia, quan sumes les llengües que utilitzes en els diferents espais que conformen el teu dia a dia quotidià, quina llengua predomina més? El castellà?* "Jo crec que el castellà, sí, totalment." *I tu, com t'identifiques?* "Un català que viu a Catalunya." (a l'enquesta responia una identificació mitjanament català i espanyol a parts iguals)
Actituds d'indiferència	
Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	*I amb els companys de l'institut en quina llengua sols parlar?* "Jo acostumo a parlar en castellà, però ells molts em parlen en català. No sé, tinc com una mania últimament de que parlo molt castellà." *O sigui, ells se't dirigeixen en català a tu, i tu a ells en castellà?* "Sí, però a vegades em surt català, castellà, depèn. Vaig mesclant, però més castellà." *I com és que et surt parlar en castellà a l'institut?* "Sí, no sé, perquè tinc com més fluïdesa." *I amb els amics fora de l'institut també us soleu relacionar en castellà?* "Sí, amb els meus amics sempre castellà." *Els teus amics a casa, amb les seves famílies, parlen en castellà?* "No, ells a casa parlen en català també. Sí, bueno, n'hi ha un que no, però la majoria sí. Jo crec que parlem més castellà perquè és com més còmode." *Còmode en quin sentit?* "En plan, és com més fàcil fer tonteries, fer bromes, i com que el nostre entorn social és en castellà, crec que és per això."

	Creus que hi ha certa tendència o moda de parlar castellà? Cada cop més gent en parla aquí a l'institut? "No, no sé, cadascú parla com vol." *D'acord. I tu quan vas per l'institut, pels passadissos o pel pati, quina llengua sents més?* "El castellà, sí, crec que es parla més." *Més que abans?* "Jo crec que sí, perquè els nostres-, el que veiem a les xarxes socials tot és en castellà, poc és en català. Llavors jo crec que potser és això, perquè moltes vegades copiem el que diuen la gent, i com que ho diuen en castellà, pos ja acostumem a parlar en castellà." *La gent imita allò que veu a les xarxes?* "Sí, inconscientment. A mi, personalment, és inconscient. Si a mi m'ho diuen, per què parlo castellà, pos no sé, em surt."

Dades rellevants	**Informant 10** Centre: INS Domènech I Montaner Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català - Llengua d'ús social: Castellà Descripció: Noi de 15 anys. Viu amb els seus pares i el seu germà. La seva llengua inicial és el català, llengua que ha parlat sempre amb la família i la primera que va aprendre a parlar. En el seu dia a dia també fa servir el català a l'institut, sobretot per dirigir-se als professors. Amb els companys de classe barreja l'ús del català i del castellà, alternant en funció de l'interlocutor, igual que quan va a futbol (extraescolar). Amb els amics fora de l'institut solen parlar majoritàriament en castellà. En relació al seu consum audiovisual, a casa solen mirar TV3 amb la família, i ell pel seu compte mira sobretot vídeos de Youtube i *streams*. De petit, mirava dibuixos animats al Súper 3.
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	*I els vídeos que sols mirar al Youtube, en quina llengua els mires?* "En castellà. Perquè els que m'agrada com ho fan, com se sent i tot, són en castellà. Hi ha molt poca gent famosa que parli en català." *Coneixes algú que ho faci?* "Per Tik Tok a vegades em surt gent que parla en català, però molt poca." *Si existís contingut similar al que t'agrada, en català, t'agradaria mirar-lo?* "Sí, m'interessaria." *El que més t'importa, doncs, és el contingut?* "Sí, l'idioma no."

Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	*A les xarxes socials quina llengua sols fer servir?* "Català i castellà, però jo crec que més castellà. Depèn de amb qui em relacioni." *I amb els teus companys de l'institut, quina llengua parleu?* "En català i en castellà. Depèn de amb qui, si ells em parlen en castellà jo els parlo castellà." *Tu t'adaptes a la llengua dels altres?* "Sí." *I quan ets tu qui es dirigeix primer als altres, en quina llengua ho fas?* "Pos depèn també de com m'agafi, la veritat." *Amb els teus amics fora de l'institut dius que aneu barrejant l'ús del català i del castellà. Alguna de les dues llengües predomina més que l'altra?* "Jo crec que el castellà." *Diries que els que parleu català a casa us soleu adaptar més a la resta?* "Sí." *En quina llengua sols comunicar-te a les extraescolars, quan vas a futbol o al gimnàs?* "Català i castellà, totes dues. Depèn de amb qui parli, o de qui em parli, perquè a mi si em parlen en castellà pos jo inconscientment segueixo parlant en castellà."
Enunciats tòpics	*I que estigui de moda el castellà creus que comporta cert rebuig pel català? La gent pensa que el català no és tan guai? O no?* "No que sigui menys guai, però a la gent se li fa més estrany parlar-lo, potser com que la majoria de gent parla el castellà, al escoltar menys el català sona més estrany."
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	*Comptant la llengua que parles a casa, a l'institut, amb els amics, a futbol i al gimnàs, al final del dia quina diries que predomina més?* "Jo crec que castellà. Sí, però també depèn del dia. Quan anem a futbol el nostre entrenador ens parla sempre en castellà, per exemple." *I tu, a nivell personal, amb quina llengua t'identifiques més? Per exemple, en quina llengua penses interiorment? Amb quina et sents més a gust parlant?* "Català crec." *Al ser la llengua familiar i la primera que vas aprendre et surt més natural, no?* "Sí. Pocs cops penso en castellà, per exemple." *Creus que es pot ser català i parlar espanyol, o ser espanyol i parlar català? Fins quin punt tenen relació l'idioma i la identitat o sentiment nacional?* "Sí que es pot, no crec que vagi lligat. Tu et pots sentir català però igualment parlar castellà amb els amics o amb qui sigui." *I tu com t'identifiques...?* "Jo català que viu a Catalunya."
Actituds d'indiferència	

Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	"Si em parlen en castellà pos jo inconscientment segueixo parlant en castellà." *I quan vas per l'institut, pels passadissos o pel pati, quina llengua creus que es parla més? Quina sents més?* "El castellà." *Creus que ha augmentat?* "Sí, crec que ha augmentat bastant. Jo crec que en molta part és per les xarxes socials, perquè abans la gent no estava tant-, quan eres petit tu miraves els dibuixos animats i te n'anaves a jugar pel carrer. Ara la gent amb 10 anys ja està amb el mòbil, i veu tota la gent que parla en castellà i s'acostuma a parlar en castellà." *Els teus amics en quina llengua parlen a casa?* "Pos no ho sé. Jo crec que la gent parla més en català a casa." *La majoria sou catalanoparlants però entre vosaltres feu servir el castellà per comunicar-vos?* "Sí. Jo crec que és perquè està com de moda parlar castellà, perquè veus a tothom parlar en castellà i al final tu fas lo que veus. I si t'estàs 10 hores a Tik Tok o Instagam, al final fas el que veus, veus que la majoria parlen en castellà, encara que ells a casa parlin català, perquè els *influencers* per les xarxes socials parlen tots en castellà per captar més atenció. Llavors, al final, acabes fent lo que veus." *La gent vol imitar allò que veu a les xarxes i els influencers?* "Sí, jo crec que sí." *Creus que serà algo temporal? I que després la gent, els teus amics, tornaran a parlar en català? O potser no?* "No, no. Amb tot lo de la quarantena i tal, lo dels *streamers* ha crescut molt i ja no tornarà a la normalitat. O sigui, ara mateix és la normalitat. No tornarà a ser com abans, que quasi ningú o molt poca gent mirava Youtube, Twitch i aquestes coses."

Dades rellevants	**Informant 11** Centre: INS Els Tres Turons Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català - Llengua d'ús social: Català i castellà Descripció: Noi de 15 anys. És fill únic, els seus pares estan separats i viu amb la mare. El català és la seva llengua inicial, l'ha parlat sempre amb la família i és la primera llengua que va aprendre de petit. Amb els amics barreja l'ús de català i castellà: amb els de tota la vida parlen català, amb els de l'institut i els de futbol barreja les dues llengües. Pel que fa al seu consum audiovisual, a casa miren TV3, i a ell pel seu compte li agrada mirar canals d'esports (Gol TV) i sèries de Netflix (en castellà) o Plats Bruts (català).
	En quin idioma t'agrada mirar les sèries?

Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	"M'és igual, mentre no siguin en anglès. Miro majoritàriament sèries de Netflix d'adolescents tipus Élite, La Casa de Papel, etc. En català m'agrada mirar Plats Bruts des de petit, em fa molta gràcia. Però bueno, mentre entengui les sèries i m'agradin, m'és igual en quin idioma." *I vídeos de Tik Tok?* "Jo no faig vídeos ni res a Tik Tok, només en miro. La majoria són en castellà, en català molt poc. Sempre em surten en castellà vídeos de memes, que són de fer gràcia i tal, o altres que ni parlen." *Si hi hagués més contingut d'aquest tipus en català t'interessaria mirar-lo?* "Sí, ho miraria tot."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	*A les xarxes socials fas servir tant el català com el castellà?* "Sí, depenent de com sigui l'altra persona i del que parli." *Amb els companys de classe en quina llengua parleu, normalment? Tant a l'aula, com als passadissos o al pati.* "Depèn de amb qui parli. Si parlo amb gent que sé que parla en castellà, jo els parlo en castellà. Però si parlo amb gent que sé que tota la vida he parlat en català amb ells, pos en català, se'm fa raro sinó." *T'adaptes tu a l'idioma que parla l'altre, doncs?* "Sí, sí." *Amb els que són catalanoparlants, parleu català?* "Sí, la gent que és d'aquí, o bueno els meus amics de la infància i que encara estic amb ells, doncs parlo com sempre hem parlat, en català. Però hi ha algun amic que, jo sempre quan escolto la gent parlar i per exemple escolto que diuen coses en castellà, doncs quan jo m'he de dirigir a ells m'hi dirigeixo en castellà." *I amb els teus amics fora de l'institut en quina llengua parleu?* "És depèn. Per exemple, quan vaig amb els amics d'Arenys de Munt, de tota la vida, parlem sempre en català. Aquí [a l'institut] depèn de amb qui, barrejo molt el català i el castellà, però potser més castellà aquí. Però en una mateixa conversació parlem alguna paraula en català, alguna en castellà, barregem a cada frase." "Jo quan un amic és molt català doncs li parlo català. Amb persones concretes castellà, però per exemple, quan hi ha un grup de gent barrejada jo parlo en català normalment i m'és igual el que parlin els altres."
Enunciats tòpics	*Creus que es pot ser espanyol i parlar en català? O ser català i parlar espanyol? Per a tu fins quin punt van lligats l'idioma i la identitat o el sentiment de pertinença a un lloc?* "Tu pots ser lo que vulguis, lo que et sentis, vull dir pots parlar com vulguis. Jo crec que no va lligat. A ver, si ets molt molt català o molt molt castellà, i odies a l'altra nació o d'esto, pos crec que no parlaràs castellà si ets català o no parlaràs català si ets castellà. Però a mi m'és igual, m'és indiferent."
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	*A l'enquesta marcaves que t'agrada més sentir parlar castellà que català. En quin sentit?* "No és que no m'agradi sentir parlar en català, però em fa com ràbia, bueno no m'agrada gaire l'accent que és així molt català, és com raro, com de poble i antiquat. Llavors no m'agrada gaire escoltar aquest català, el normal sí. Però el que té l'accent així no." *Els altres dialectes?*

	"Sí. No sé, és que no l'escolto gaire, i quan l'escolto em sona com antic. Ai no sé, no m'agrada gaire." *I amb els dialectes castellans et passa el mateix?* "No, per exemple quan escolto el de Sevilla, Andalusia, no, perquè mai l'escolto quasi." *I el català que sents a les sèries o a la tele?* "No, normalment és, per exemple, jo he anat de viatge a passar uns dies a Lleida i tal, i quan ho escolto em sona molt raro, però bueno."
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	"Jo quan un amic és molt català doncs li parlo català. Amb persones concretes castellà, però per exemple, quan hi ha un grup de gent barrejada jo parlo en català normalment i m'és igual el que parlin els altres." *Al final del teu dia a dia, quina llengua creus que has parlat més? Si sumes les llengües que parles en els diferents espais?* "Català." *I a nivell personal, amb quina de les dues llengües t'identifiques més? Amb quina et sents més a gust, o amb quina penses interiorment?* "Català. Català, perquè jo de tota la vida he parlat català. I això es veu reflectit a les assignatures, perquè català em va millor que castellà. Coses que són per mi de lògica, com canviar paraules o posar prefixos o sufixos en català em surt sol. En castellà tinc menys vocabulari, soc d'estudiar més i de pensar-m'ho més. O per exemple, quan he de donar el meu número de telèfon si he de canviar i dir-lo en castellà em costa." *I tu com t'identifiques...?* "Hòstia, no sé. Jo suposo que soc català que viu a Catalunya, però és que a mi això del tema de la independència i tal no... no m'importa. Jo crec que soc català perquè vivim a Catalunya, però si hem de dir a quin país vius doncs seria Espanya, però jo crec que soc català i visc a Catalunya."
Actituds d'indiferència	"Tu pots ser lo que vulguis, lo que et sentis, vull dir pots parlar com vulguis. Jo crec que no va lligat. A ver, si ets molt molt català o molt molt castellà, i odies a l'altra nació o d'esto, pos crec que no parlaràs castellà si ets català o no parlaràs català si ets castellà. Però a mi m'és igual, m'és indiferent." *I tu com t'identifiques...?* "Hòstia, no sé. Jo suposo que soc català que viu a Catalunya, però és que a mi això del tema de la independència i tal no... no m'importa. Jo crec que soc català perquè vivim a Catalunya, però si hem de dir a quin país vius doncs seria Espanya, però jo crec que soc català i visc a Catalunya."
Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	*A futbol amb l'entrenador i els companys en què et relaciones?* "Depèn la veritat, mai tenim decidit com parlar, és com vingui. De vegades, jo què sé, jo li puc parlar a l'entrenador en català i que ell em contesti en castellà, perquè a l'equip hi ha alguna gent que és més castellana i alguna que és més catalana." *Quina llengua diries que predomina més, a l'institut? Quina sents parlar més quan vas pel pati, pels passadissos?* "Català jo crec, almenys a la meva classe. A l'institut no ho sé, és que no m'hi fixo, una barreja de les dues crec."

Dades rellevants	**Informant 12** Centre: INS Els Tres Turons Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català - Llengua d'ús social: Castellà Descripció: Noi de 15 anys. Viu amb els seus pares i la seva germana. La seva llengua inicial és el català, que és també la primera llengua que va aprendre a parlar de petit. Fora de l'àmbit familiar, barreja l'ús del català i el castellà a l'institut, amb els companys de classe i amb els professors. Amb els amics fora de l'institut es relaciona sempre en castellà. Fa bàsquet com a extraescolar, on generalment usa el català. Pel que fa al seu consum audiovisual, a casa amb la família miren sovint el 3/24, i a ell pel seu compte li agrada mirar sobretot *streams* i vídeos de Youtube.
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	*I quin contingut audiovisual sols mirar?* "Sobretot vídeos de *youtubers*. Els miro en castellà, perquè *streamers* catalans no funcionen, perquè tota l'afició és castellana, llavors tots són en castellà." *Per què són streams d'esports?* "No, són de canals de videojocs. Però la majoria són catalans, que viuen a Barcelona, però ho fan en castellà. Sí, això em va impactar, però és així. Per exemple, l'Auron Play, que és molt famós, és català, viu a Badalona o a Barcelona." *Creus que si hi hagués més oferta en català del contingut audiovisual que t'agrada (streams, vídeos de youtube, sèries) t'interessaria mirar-lo?* "Sí, jo crec que si ara l'Auron Play canviés i fes tots els seus *streams* en català jo seguiria mirant-lo. No tindria cap problema amb això." *I si tinguessis a l'abast uns en català i altres en castellà?* "Triaria en castellà perquè hi ha més contingut."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	*La llengua que parles a casa, el català, també és la que parles generalment al teu dia a dia?* "No, a casa parlo en català, però amb els amics parlem a vegades pel carrer en castellà. No ho fem voluntari, d'ara parlem en castellà, és com una cosa que ens surt, ja que tenim un amic que és de fora, i l'ajudem amb el català, però quan estem jugant o així, tenim la costum de parlar castellà." *I tens amics que a casa també parlin en català?* "Sí, la majoria d'amics són catalanoparlants a casa, excepte dos germans que parlen en castellà." *Llavors diguéssim que els que sou catalanoparlants canvieu al castellà per adaptar-vos als altres?* "Sí perquè quan comencem la conversació en català, els altres canvien sempre al castellà perquè el català els hi costa o perquè tenen vergonya d'equivocar-se, llavors tots canviem. Perquè hi ha paraules que a vegades diuen coses rares barrejant català i castellà i llavors els hi dona vergonya, jo crec.

	I amb els teus companys de classe, tant dins com fora de l'aula, quina llengua sols utilitzar? "Les dues, català i castellà. Depèn de qui sigui el company, perquè tenim companys que són de fora, musulmans, que els hi costa més el català i llavors acostumem a parlar més el castellà." "Jo soc més d'adaptar-me a l'altra persona. Si tingués una parella que no parlés català intentaria aprendre jo la seva llengua. Però si ella volgués aprendre català doncs li parlaria en català."
Enunciats tòpics	*I quin contingut audiovisual sols mirar?* "Sobretot vídeos de *youtubers*. Els miro en castellà, perquè *streamers* catalans no funcionen, perquè tota l'afició és castellana, llavors tots són en castellà." "[...] quan m'enfado [parlo] castellà, perquè és com que amb el català no hi ha insults, quan t'enfades no li diràs a algú 'cap de ...'. Amb el castellà és com més directe." *Creus que el castellà és més dur i el català és més carrincló? Però potser no és ben bé així, no?* "Sí, exacte, el català és més dolç. Però perquè crec que això ho hem adaptat nosaltres, abans potser no era així i tothom insultava en català, però jo crec que ara és així. Ningú de la meva edat insulta en català, només per fer la broma, ja que va sortir un vídeo fa uns anys d'uns que insultaven en català i deien coses rares. Però sinó no." *Creus que es pot ser espanyol i parlar en català, o ser català i parlar espanyol? És a dir, van lligats l'idioma i la identitat o sentiment nacional?* "Jo crec que no van lligades, però que nosaltres les fem lligades. Perquè si tu dius que ets espanyol, no pots estar parlant en català. Jo crec que és una manera com ho veiem nosaltres, no que sigui de llei."
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	*Tenint en compte les llengües que parles en els diferents moments o espais del teu dia a dia, quina creus que predomina més?* "M'atreviria a dir que el català, perquè en castellà només parlo amb els amics, i a casa en català, a l'institut en català. Sí, jo crec que el català, però crec que això pot canviar, canviarà." *I tu, a nivell personal, amb quina de les dues llengües que utilitzes habitualment t'identifiques més? És a dir, amb quina et sents més a gust o amb quina penses tu interiorment?* "Crec que amb el català. Però quan m'enfado, castellà [...]" "Crec que a Catalunya és més important el català, però jo crec que canviarà en un futur." *Què en penses de que això pugui canviar?* "Ho trobo un problema, perquè el català és una llengua molt bonica, que he après des de petit, però també si canvia doncs els nens podran aprendre el castellà i l'anglès i llavors els serà més fàcil en un futur. Però no, jo trobo que no és correcte, em sabria greu. Jo potser amb els amics seguiria parlant en català per no descuidar-lo encara que ells parlin castellà, per tenir un vincle encara."

	I tu com t'identifiques...? "Jo crec, per la forma com estic vivint, que soc un català que viu a Espanya, perquè parlo molt el espanyol, castellà, llavors trobo que Espanya. Si no el parlés tan freqüent, com l'anglès que el parlem poquet, doncs sí. Però com que el parlo freqüentment m'atreviria a dir això."
Actituds d'indiferència	
Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	*La llengua que parles a casa, el català, també és la que parles generalment al teu dia a dia?* "No, a casa parlo en català, però amb els amics parlem a vegades pel carrer en castellà. No ho fem voluntari, d'ara parlem en castellà, és com una cosa que ens surt, ja que tenim un amic que és de fora, i l'ajudem amb el català, però quan estem jugant o així, tenim la costum de parlar castellà. Llavors a la primera que diem hola en castellà, ja fem tota la tarda parlant en castellà. A la que comencem d'una manera, ja no canviem al català, és com tot seguit." *Tenint en compte les llengües que parles en els diferents moments o espais del teu dia a dia, quina creus que predomina més?* "M'atreviria a dir que el català, perquè en castellà només parlo amb els amics, i a casa en català, a l'institut en català. Sí, jo crec que el català, però crec que això pot canviar, canviarà." *En quin sentit?* "Que el castellà començarà a predominar més. Bueno, m'estic fixant que hi ha coses que estan canviant, que hi ha molta gent que, per exemple, si estem al pati parlant en castellà, llavors tots parlen en castellà. A molts instituts de Catalunya predomina el castellà, tinc un amic que ell és català i va a un institut que tots són catalans però parlen castellà, fins i tot els profes. A Coma-Ruga, al Vendrell. Ell és català i quan va al Vendrell, perquè té els pares separats, allà diu que el seu institut és tot castellà. Sí, sí, ell va arribar i es va fotre, diu que tot és castellà. Per això jo estic començant a pensar això, que pot acabar predominant molt el castellà." *La llengua que sents amb més freqüència al teu voltat, a l'institut, quina és?* "El castellà."

Dades rellevants	**Informant 13** Centre: INS Els Tres Turons Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català - Llengua d'ús social: Castellà Descripció: Noia de 14 anys. Viu amb els seus pares i és filla única. La seva llengua inicial és el català, que és la llengua que ha parlat sempre amb la família des de petita. Fora de l'àmbit familiar, només utilitza el català a l'institut per dirigir-se i parlar amb els professors. La resta del seu dia a dia utilitza majoritàriament el castellà, per comunicar-se amb els companys de l'institut i sobretot amb els amics fora de l'institut. Pel que fa al seu consum audiovisual, a casa amb la família solen mirar TV1 i TV3. Pel seu compte li agrada mirar sèries, sempre en versió original, *streams* i vídeos de Youtube.
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	*Creus que és més important aprendre anglès o francès que el català?* "Sí, perquè l'anglès és una llengua molt més internacional, tu vas de viatge a un lloc i parlaran anglès molt més que no pas català o qualsevol altra llengua. Aleshores jo crec que és molt més útil saber parlar llengües més internacionals. Però no vull dir que s'hagi de deixar d'aprendre el català, que és la llengua d'aquí, sinó que tal com està ara, que s'aprenen les dues, està bé."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	*I si, per exemple, et dirigeixes a algú que sí que parla en català, canvies?* "Depèn del que em parlin. Si ells em segueixen parlant en castellà, jo els parlo castellà. Si veig que no parlen gaire el castellà doncs els hi parlaré en català. Però si veig que parlen tant català com castellà, els hi parlaré castellà." *Entre els teus amics, els que parleu català us adapteu als altres?* "Sí, es podria dir així. És una mica inconscient, no crec que hi hagi cap tipus de cosa que ens emputxi a tots a parlar en castellà, perquè al fin i al cap sí que podríem parlar català i tampoc passaria res, però ens hem acostumat a parlar en castellà entre nosaltres."
Enunciats tòpics	
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	
Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	*I tu, a nivell personal, amb quina llengua t'identifiques més? És a dir, tenint en compte que a casa parles català i amb els amics castellà, amb quina creus que et sents més a gust o amb quina penses tu interiorment?* "Jo penso en castellà, sempre. I mira que he crescut amb el català, i a casa hem parlat sempre en català, però penso en castellà, m'enfado en castellà, m'entristeixo en castellà, tot."

	Creus que es pot ser espanyol i parlar català, o ser català i parlar espanyol? Van lligats l'idioma i la identitat o sentiment de pertinença a un país/nació? "Sí, jo crec que sí que es pot. La meva mare, per exemple, parla molt el català, però molt catalana tampoc se sent. Aleshores jo crec que no van tan lligats, però una mica sí perquè al fin i al cap és la llengua oficial. Però crec que es pot ser espanyol i parlar català o ser català i parlar espanyol." *I tu com t'identifiques...?* "Jo et diria, crec, que una espanyola que viu a Catalunya. Tot i que he viscut aquí, no he viscut en un altre lloc que no sigui Catalunya, em sento més espanyola que catalana. No et sabria explicar ben bé el motiu."
Actituds d'indiferència	
Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	"Les xarxes socials les faig servir majoritàriament en castellà: Tik Tok, Instagram, Youtube. No és que jo escrigui o pengi coses, sinó que tot el que rebo i que miro és en castellà o sinó també en anglès." "Sí, llegeixo llibres de fantasia, en castellà majoritàriament." *Si un dia anessis a comprar un llibre nou i tinguessis disponible la versió en castellà i en català, quina triaries?* "El triaria en castellà, perquè m'agrada més en general. Crec que és perquè jo de petita llegia tots els llibres en català i crec que en algun moment de la vida em vaig afartar i vaig dir, doncs ara tot en castellà. I a partir d'ara és tot en castellà." *I amb els teus amics quina llengua utilitzes?* "Porto parlant castellà amb els amics des de fa temps, l'entrada a l'adolescència o una mica abans, fins i tot. No t'ho sabria dir." *Els teus amics parlen castellà a casa amb la seva família? O català?* "No, jo sé que tinc amics amb els que parlo castellà que a casa seva també parlen català, però és com una costum que parlem en castellà entre nosaltres des de fa temps. Però hi ha gent també que a casa parlen castellà, hi ha barreja." *Els que parleu català us adapteu als altres?* "Sí, es podria dir així. És una mica inconscient, no crec que hi hagi cap tipus de cosa que ens emputxi a tots a parlar en castellà, perquè al fin i al cap sí que podríem parlar català i tampoc passaria res, però ens hem acostumat a parlar en castellà entre nosaltres." *Normalment quina llengua fas servir per relacionar-te amb els teus companys de l'institut, tant dins com fora de l'aula?* "En castellà amb els companys, generalment." A*ixò és perquè els teus companys també utilitzen més aviat el castellà?* "Sí, tot lo que és la relació entre companys la sento més en castellà." *A nivell de tot el teu curs sencer, o de tot l'institut, quina llengua diries que predomina? Quina sents més?* "Castellà. Jo crec que sí que sento més el castellà, entre profes el català i entre companys el castellà."

Dades rellevants	**Informant 14** Centre: INS Els Tres Turons Perfil sociolingüístic: - Llengua inicial: Català - Llengua d'ús social: Català Descripció: Noia de 15 anys. Viu amb la seva mare, el seu padrastre, els seus germans i els seus avis. La seva llengua inicial és el català, que és la llengua que ha parlat des de petita a casa amb els seus pares, els germans i l'àvia, tot i que amb l'avi ha parlat sempre castellà. La llengua que parla a casa, el català, també és la que fa servir generalment en altres espais del seu dia a dia (a l'institut o quan va a crossfit o tennis). A l'institut, amb els companys i els seus amics, també acostuma a parlar en català sempre. Li agrada molt llegir i escriure. Pel que fa al seu consum audiovisual, a casa miren les notícies a TV3, Cuatro o Antena 3. Pel seu compte li agrada mirar programes de TV i sèries, i ho fa sobretot en anglès, per sentir la fonètica i practicar l'oïda. De petita mirava dibuixos animats al Súper 3, Clan i Disney Channel.
Arguments instrumentals de justificació de la preferència lingüística	*El contingut que mires a les xarxes, Tik Tok, Youtube, Insta, en quina llengua és?* "Normalment em surten vídeos en castellà, però fa un parell de setmanes me'n surten alguns en català també." *Tu quins prefereixes?* "M'agraden tots dos al final, perquè m'adapto a qualsevol de les llengües que surtin." *I llegir em deies que t'agrada molt. En quina llengua ho fas?* "Normalment llegeixo en castellà, tot i que me mare també em compra bastants llibres en català perquè prefereix que m'adapti i que no llegeixi només en castellà. Tampoc em molesta llegir cap de les dues, o sigui que."
Arguments marcadament ideològics de justificació de la preferència lingüística	
Predisposició a l'adaptació lingüística (envers l'interlocutor)	*A l'institut quina llengua creus que predomina, entre els teus companys de classe i de curs?* "Jo crec que el català, perquè parlem tots el català i tal, però sí que he escoltat que hi ha molta gent que parla en castellà. Jo tinc un parell d'amigues que sí que parlen castellà, llavors jo els contesto en castellà. Però amb el meu grup d'amics principal parlem en català." *Llavors diries que, si cal, t'adaptes al que parlen els altres?* "Sí, normalment som els que parlem català que canviem i ens adaptem als que parlen castellà, en comptes de al revés."
Enunciats tòpics	
Prejudicis o mostres de rebuig cap a la pròpia llengua	

Mostres d'identificació lingüística i/o nacional	A*l final del teu dia, el català és la llengua que més has parlat?* "Sí, predomina el català sempre." *Podríem dir que és amb la que més t'identifiques? Quan penses, quan escrius, quan t'enfades o t'emociones.* "Sí, sí." *Tu creus que es pot ser espanyol i parlar català o ser català i parlar espanyol? Van lligats l'idioma i la identitat nacional?* "No, jo crec que no té a veure perquè, al final, tu et pots sentir espanyol o català i parlar qualsevol de les dues. No té a veure una cosa amb l'altra." *I tu com t'identifiques...?* "A mi m'agrada pensar que soc una catalana que viu a Catalunya, però tampoc m'agrada ficar-me en temes d'aquests, llavors no sé. Cadascú té la seva opinió al final. Jo penso que soc una catalana que viu a Catalunya igual que l'altre pot pensar una altra cosa. Vull dir, no m'agrada entrar en debats polítics."
Actituds d'indiferència	"A mi m'agrada pensar que soc una catalana que viu a Catalunya, però tampoc m'agrada ficar-me en temes d'aquests, llavors no sé. Cadascú té la seva opinió al final. Jo penso que soc una catalana que viu a Catalunya igual que l'altre pot pensar una altra cosa. Vull dir, no m'agrada entrar en debats polítics."
Acceptació/negació de la pròpia agència i responsabilitat per a l'acció	

Annex 3:

QÜESTIONARI: HÀBITS LINGÜÍSTICS I PRÀCTIQUES CULTURALS DE L'ALUMNAT DE 4t D'ESO

Aquest qüestionari forma part d'un estudi a l'alumnat de 4t d'ESO de diferents instituts. Hauràs de respondre diverses preguntes sobre tu mateix/a: no hi ha respostes correctes ni incorrectes, simplement contesta tan bé com puguis i amb sinceritat a cada pregunta. Les teves dades seran anònimes, només la investigadora llegirà les respostes i el teu nom no apareixerà a l'estudi. Si durant el qüestionari tens alguna pregunta, aixeca el braç i demana ajuda a la persona que te l'ha entregat.

Moltes gràcies per la teva participació!

1. Nom del centre: _____

2. Nom i cognoms de l'alumne/a: _____

3. Gènere:

- ☐ Dona
- ☐ Home
- ☐ No binari

4. Quina consideres que és la teva llengua habitual?

- ☐ Català
- ☐ Castellà
- ☐ Tant català com castellà
- ☐ Altres. Quina/quines? _____

5. A quina ciutat/poble vas néixer? _____

6. A quina ciutat/poble vius ara? _____

7. Quant temps fa que vius a Catalunya?

- ☐ Des de sempre
- ☐ Fa _____ anys (omple la ratlla)

8. Escriu a continuació 3 sèries / programes de TV / *streams* que t'agradi mirar. En quina llengua els mires?

1) _____ Llengua: _____

2) _____ Llengua: _____

3) _____ Llengua: _____

9. Quan llegeixes per plaer (llibres, còmics, revistes, etc.) fora de l'institut, en quina llengua ho fas? (marca amb una creu la resposta adequada)

- ☐ No acostumo a llegir
- ☐ Català, majoritàriament
- ☐ Castellà, majoritàriament
- ☐ Tant català com castellà
- ☐ Una altra llengua. Quina? _____

10. Quines activitats t'agrada més fer en el teu temps lliure? (pots marcar tantes respostes com vulguis)

- ☐ Anar d'excursió amb la família
- ☐ Quedar-me a casa jugant a l'ordinador/videojocs
- ☐ Practicar algun esport
- ☐ Quedar amb els meus amics
- ☐ Participar d'un esplai o agrupament escolta
- ☐ Altres, quines? _____

11. Quins són els teus cantants/grups de música preferits? (Escriu-los a sota)

1) _____

2) _____

3) _____

12. Quines xarxes socials utilitzes amb més freqüència? (marca amb una creu un màxim de 3 respostes)

- ☐ Instagram
- ☐ Tik Tok
- ☐ Twitter
- ☐ Facebook
- ☐ Youtube
- ☐ Twitch
- ☐ Altres. Quines? _____

13. Quan et relaciones amb els teus amics a les xarxes socials, generalment en quina llengua ho fas? (marca amb una creu la resposta adequada)

- ☐ Només o sobretot en català
- ☐ Igual en català que en castellà
- ☐ Només o sobretot en castellà
- ☐ En una altra llengua. Quina? _____

14. Quina llengua vas parlar primer a casa quan eres petit/a? (marca amb una creu la resposta adequada)

- ☐ Només o sobretot en català
- ☐ Igual en català que en castellà
- ☐ Només o sobretot en castellà
- ☐ En una altra llengua. Quina? _____

15. Quan eres petit/a, quina llengua parlaven els teus pares entre ells? (marca amb una creu la resposta adequada)

- ☐ Només o sobretot en català
- ☐ Igual en català que en castellà
- ☐ Només o sobretot en castellà
- ☐ En una altra llengua. Quina? _____

16. Actualment en quina llengua parles a casa amb la teva família? (marca amb una creu la resposta adequada)

- ☐ Només o sobretot en català
- ☐ Igual en català que en castellà
- ☐ Només o sobretot en castellà
- ☐ En una altra llengua. Quina? _____

17. A l'institut, en quina llengua sols dirigir-te als professors? (marca amb una creu la resposta adequada)

- ☐ Només o sobretot en català
- ☐ Igual en català que en castellà
- ☐ Només o sobretot en castellà

18. Normalment, en quina llengua et relaciones amb els teus companys de l'institut, dins i fora de l'aula? (marca amb una creu la resposta adequada)

- ☐ Només o sobretot en català
- ☐ Igual en català que en castellà
- ☐ Només o sobretot en castellà

19. Normalment, en quina llengua et relaciones amb els teus amics fora de l'institut? (marca amb una creu la resposta adequada)

- ☐ Només o sobretot en català
- ☐ Igual en català que en castellà
- ☐ Només o sobretot en castellà

20. A continuació, marca amb una creu NOMÉS les afirmacions amb les que estiguis <u>D'ACORD</u>:

- ☐ Em sembla bé que tots els nens i nenes de Catalunya estudiïn, sàpiguen i parlin català.
- ☐ No serveix de res aprendre català, segurament no el faré servir en el futur.
- ☐ És més important aprendre anglès o francès que no català.
- ☐ El castellà només l'haurien d'estudiar els qui el parlen.
- ☐ El català només l'haurien d'estudiar els catalans.
- ☐ Hauríem d'esforçar-nos per fer servir més el català.
- ☐ M'agrada sentir parlar català.
- ☐ M'agrada sentir parlar castellà.
- ☐ Visc a Catalunya, per això he de conèixer, estudiar i parlar el català.
- ☐ És avorrit aprendre el castellà.
- ☐ És avorrit aprendre el català.
- ☐ El català és una llengua que sona malament/antiquada/de poble.
- ☐ M'agrada parlar en català.
- ☐ El castellà és una llengua fàcil d'aprendre.
- ☐ El català és una llengua fàcil d'aprendre.
- ☐ El castellà, a Catalunya, és més important que el català.
- ☐ El català, a Catalunya, és més important que el castellà.
- ☐ Tots els catalans han de saber parlar castellà.
- ☐ Els catalans haurien de parlar menys castellà.

21. A quin poble/ciutat va néixer la teva mare? _____

22. En quina llengua parlava a casa la teva mare quan era petita? (marca amb una creu la resposta adequada)

- ☐ Només o sobretot en català
- ☐ Igual en català que en castellà
- ☐ Només o sobretot en castellà
- ☐ En una altra llengua. Quina? _____

23. A quin poble/ciutat va néixer el teu pare? _____

24. En quina llengua parlava a casa el teu pare quan era petit? (marca amb una creu la resposta adequada)

- ☐ Només o sobretot en català
- ☐ Igual en català que en castellà
- ☐ Només o sobretot en castellà
- ☐ En una altra llengua. Quina? _____

25. Marca la xifra que, segons tu, descrigui millor com et sents segons el valor d'aquesta escala.

Em sento... CATALÀ / CATALANA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
No, gens	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	**Sí, molt**

26. Marca la xifra que, segons tu, descrigui millor com et sents segons el valor d'aquesta escala.

Em sento... ESPANYOL / ESPANYOLA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
No, gens	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	**Sí, molt**

27. Si has marcat un valor proper a "No, gens" tant en la pregunta 25 com la 26, escriu a sota amb quina altra nacionalitat t'identifiques (per exemple: britànic/a, peruà/na, marroquí/na, canadenc/a, etc.).

_____

FI DE L'ENQUESTA. MOLTES GRÀCIES PER HAVER ARRIBAT FINS AQUÍ!

☺